

Brüssel, 9. november 2018
(OR. en)

13920/18

LIMITE

ENT 201
IND 326
MI 799
ENV 722
TRANS 507
CODEC 1900

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0145(COD)

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik/Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee
Eelmise dok nr:	11666/18 REV 3
Komisjoni dok nr:	9006/18 + ADD 1
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega seotud tüübikinnituse nõudeid ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/... ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 - Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 17. mail 2018 Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelnimetatud määruse ettepaneku, mis on osa kolmandast liikuvuspaketist. Kõnealuse ettepaneku eesmärk on muuta rangemaks maantesõidukite ohutusseadistele esitatavad nõuded, lisades vastava kategooria sõidukite standardvarustusse mitmesugused kõrgtehnoloogilised ohutusmeetmed.

2. Konkreetsemalt tehakse ettepanek muuta sõidukite ohutuseeskirju, mis sisalduvad üldise ohutuse määruses (EÜ) 661/2009, jalakäijate ohutuse määruses (EÜ) 78/2009 ja vesinikkütuse ohutuse määruses (EÜ) 79/2009, et tagada uute kõrgtehnoloogiliste ohutusseadiste kasutuselevõtmine, mis võivad säästa ELi liikluses palju elusid; sellisteks seadisteks on näiteks uued õnnetuste vältimise süsteemid ning tõhusamad aktiivsed ja passiivsed ohutusmeetmed.
3. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse 19. septembril¹.
4. Regioonide Komitee ei ole ettepaneku kohta arvamust veel esitanud.
5. Euroopa Parlamendis on peamine vastutav komisjon siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon (IMCO). Raportööriks on nimetatud Róza von Thun und Hohenstein (PPE – PL). IMCO hääletus raporti üle on esialgselt kavandatud 2019. aasta veebruari lõppu.

II. NÕUKOGUS TEHTUD TÖÖ

6. Tehnilise ühtlustamise töörühma (mootorsõidukid) esimene koosolek toimus 22. mail 2018. Koosolekul tutvustas komisjon ettepanekut koos sellele lisatud mõjuhinnaga. Selles keskendutakse teatavatele aspektidele, mille kohta delegatsioonid nõudsid lisaselgitusi. Kontrollnimekirjale antud vastuste alusel toodi välja ka teatud konkreetsed probleemid, mis vajasisid erilist tähelepanu ja põhjalikku arutelu. Üldiselt pälvisid nii mõjuhinna kui ka ettepanek delegatsioonide heakskiidu.
7. Liikmesriigid toetavad üldiselt ettepaneku üldist eesmärki, st vähendada ELi teedel liiklussurmade ja -vigastuste arvu. Kõik liikmesriigid tunnistavad vajadust muuta kehtivat õigusraamistikku, et toetada nimetatud eesmärgi saavutamist.

¹ Dok EESC INT/863.

8. Tehnilise ühtlustamise töörühm (mootorsõidukid) alustas ettepaneku läbivaatamist 2018. aasta juunis Bulgaaria eesistumise ajal. Austria eesistumise ajal on toimunud veel kaheksa töörühma koosolekut. Koosolekutel toimunud intensiivsete arutelude ja liikmesriikide esitatud kirjalike märkuste tulemusel koostati eesistujariigi kompromissettepaneku kolm järjestikust muudetud versiooni.
9. Muudetud versioonide tekst vaadati töörühma tasandil läbi eesmärgiga täpsustada ja kohandada komisjoni ettepanedud raamistikku. Arutelude käigus on ettepanek muutunud, et võtta arvesse liikmesriikide tõstatatud mureküsimusi, tagades seega sobiva tasakaalu delegatsioonide seisukohtade vahel. Mitut tehnilist sätet on vajaduse korral muudetud ja täiendatud, samas on mitu komisjoni poolt kavandatud delegeeritud õigusakti muudetud rakendusaktideks.
10. Pärast töörühma 23. oktoobri 2018. aasta koosolekut koostas eesistujariik muudetud kompromissettepaneku käesoleva märkuse lisas esitatud kujul, et leppida eelseisval konkurentsivõime nõukogu istungil 29. novembril 2018 kokku üldises lähenemisviisis. Uus tekst võrreldes komisjoni ettepanekuga on esitatud **paksus allajoonitud kirjas** ja väljajäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...].

III. PÕHILISED TEKSTIS TEHTUD MUUDATUSED

11. Töörühmas toimunud arutelud on andnud järgmised tulemused:
- muudetud ja täiendatud on mitmeid tehnilisi sätteid, eelkõige kehtib see mõisteid käsitleva artikli osas, näiteks on muudetud ja täiendatud mõisteid „vähekaitstud liikleja“, „arukas kiirusekontrollisüsteem“ ja „hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteem“, pidades silmas ka üldist eesmärki lisada mõisted, mis tagavad tehnoloogianeutraalsuse;
 - täpsustatud on artikli 6 sätteid, mis käsitlevad kõigi kategooriate mootorsõidukite kõrgtehnoloogilisi sõidukisüsteeme;
 - täpsustatud on nõudeid, mis seonduvad sõiduautode ja väikeste tarbesõidukitega, eelkõige seoses hädaolukorras sõiduraja hoidmise süsteemide ja sündmuse salvestitega;
 - täpsustatud on automatiseeritud sõidukitele esitatavad erinõudeid;

- suur hulk delegeeritud õigusakte on muudetud rakendusaktideks;
- piiratud on komisjoni volitusi II lisa muutmiseks, et ajakohastada viited rakendusaktidele viidetega delegeeritud õigusaktidele;
- lisatud on komisjoni uus aruandluskohustus ohutusmeetmete ja -süsteemide tõhususe kohta, mille eesmärgiks on vajadusel esitada uus seadusandlik ettepanek;
- muudetud on mitme ohutusmeetme kohaldamise alguskuupäeva, eelkõige on sellisteks meetmeteks osalise laupkokkupõrke meede (sõltuvalt sõiduki täismassist), M1- ja N1-kategooria sõidukite tagantlöögi meede ning M1- ja N1-kategooria sõidukite suurema jalakäijate ja ratturite peaga kokkupõrke tsooni meede;
- kavandatud on M1-kategooria sõidukite eesmise vaatevälja meetme kohaldamise alguskuupäev;
- täpsustatud on, et kergsõidukite rehvirõhu jälgimist kohaldatakse M1-kategooria sõidukite suhtes, mille täismass on kuni 3 500 kg, ning N1-kategooria sõidukite suhtes (kohaldamise alguskuupäevad on erinevad).

12. Seda arvesse võttes peab eesistujariik asjakohaseks esitada ettepaneku terviktekst alaliste esindajate komiteele, et jõuda teksti osas kokkuleppele ning edastada see konkurentsivõime nõukogu 29. novembri 2018. aasta istungile, et leppida ettepaneku suhtes kokku üldises lähenemisviisis.

IV. JÄRELDUS

13. Lisas esitatud eesistujariigi kompromisstekst kajastab eesistujariigi ja liikmesriikide jätkuvaid jõupingutusi õige tasakaalu leidmiseks erinevate huvide ja eesmärkide vahel seoses eespool nimetatud peamiste küsimustega.

Alaliste esindajate komiteel palutakse seetõttu kinnitada eesistujariigi kompromisstekst ning esitada see nõukogule, et leppida konkurentsivõime nõukogu 29. novembri 2018. aasta istungil kokku üldises lähenemisviisis.

2018/0145 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega seotud tüübikinnituse nõudeid ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,
võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust³,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

² ELT C , , lk .

³ ELT C , , lk .

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/**858**⁴⁺ kehtestatakse uute sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse haldusnormid ja tehnilised nõuded, et tagada siseturu nõuetekohane toimimine ning sõidukite kõrgetasemeline ohutus ja keskkonnatoime.
- (2) Käesolev määrus on õigusakt määrusega (EL) 2018/**858**+ kehtestatud ELi tüübikinnitusmenetluse tähenduses. Seega tuleks kõnealuse määruse II lisa vastavalt muuta.
- (3) Viimastel kümnenditel on sõidukite ohutuse valdkonnas tehtud edusammud aidanud oluliselt kaasa liiklussurmade ja raskete vigastuste arvu üldisele vähenemisele. Selline vähenemine on viimasel ajal siiski eri põhjustel, nagu struktuurilised ja käitumuslikud tegurid, peatunud ning ilma uute üldise liiklusohutuse valdkonnas ette võetavate algatusteta ei võimalda praegune käsitusviis enam tasakaalustada suureneva liiklusmahu mõju. Seega tuleb sõidukite ohutust osana terviklikust liiklusohutuse käsitlusest veelgi parandada, et vähekaitstud liiklejaid paremini kaitsta.
- (4) Tehnilised edusammud sõidukite kõrgtehnoloogiliste ohutussüsteemide valdkonnas pakuvad liiklusohvrite vähendamiseks uusi võimalusi. Et hoida liiklusohvrite arv võimalikult väiksena, on vaja kasutusele võtta mõned asjakohased uued tehnoloogiad.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/**858**, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnitust ja turujärelevalvet ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L **151**, **14.6.2018**, lk **1**).

⁺ Väljaannete talitus: lisada teksti dokumendis PE-CONS nr 73/17 (2016/0014 (COD)) sisalduva määruse number ning joonealusesse märkusesse kõnealuse määruse number, kuupäev ja ELT avaldamisviide.

- (5) Komisjon hindas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 661/2009⁵ raames võimalust laiendada kõnealuses määruses sätestatud nõuet varustada teatud kategooria sõidukid teatavate süsteemidega (näiteks kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem ja rehvirõhu jälgimise süsteem) kõigile sõidukikategooriatele. Komisjon hindas ka muude kõrgtehnoloogiliste ohutusseadiste paigaldamist käsitleva uue nõude tehnilist ja majanduslikku teostatavust ning valmisolekut nende turulelaskmiseks. Nende hindamiste põhjal avaldas komisjon 2016. aasta detsembris Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande „Kuidas säästa elusid: autode turvalisuse suurendamine ELis“⁶. Aruandele lisatud talituste töödokumendis pakutakse välja 19 võimalikku reguleerivat meetet, mis võivad tõhusalt vähendada liiklusõnnetuste ning liiklussurmade ja -vigastuste arvu.
- (6) Arukas kiirusekontrollisüsteem, **hädaolukorras** sõiduraja hoidmise süsteem, juhi unisuse ja tähelepanu jälgimise ning [...] **kõrgtehnoloogiline** tähelepanu hajumise **tuvastussüsteem** ning tagurdamise abisüsteem võivad oluliselt vähendada liiklusõnnetustes kannatanute arvu. Peale selle põhinevad need süsteemid tehnoloogiatel, mida hakatakse kasutama andmesideühendusega ja automatiseeritud sõidukitel. Seetõttu tuleks liidu tasandil kehtestada ühtlustatud eeskirjad ja katsemenetlused sõidukite tüübikinnitusele seoses nimetatud süsteemidega ning nende süsteemide kui eraldi seadmestike tüübikinnitusele.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 200, 31.7.2009, lk 1).

⁶ COM (2016) 787 final.

- (7) Sündmuste [...] salvestite, milles säilitatakse sõiduki kohta mitmesuguseid olulisi andmeid veidi enne ja pärast käivitavat sündmust ning selle ajal (näiteks turvapadja avanemine), kasutuselevõtmine on suur edusamm õnnetuste kohta täpsemate ja põhjalikumate andmete kogumisel; **kasutuselevõtmisega kaasnevad nõuded andmete ulatuse, täpsuse, resolutsiooni ning nende kogumise, säilitamise ja leitavuse kohta**. Seega peaksid mootorsõidukid olema varustatud sellise salvestiga. Samuti tuleks kehtestada nõue, et selliste salvestite abil peab olema võimalik salvestada ja säilitada andmeid nii, et **üksnes** liikmesriigid saaksid neid kasutada liiklusohutuse analüüsimiseks ja konkreetsete meetmete tõhususe hindamiseks.
- (8) Isikuandmeid, nagu sündmuste (õnnetuste) salvestis töödeldavaid sõidukijuhi andmeid või andmeid juhi unisuse ja tähelepanu jälgimise ning tähelepanu hajumise tuvastamise kohta, tuleks töödelda kooskõlas andmekaitset käsitlevate liidu õigusaktidega, eelkõige isikuandmete kaitse üldmäärusega⁷. Lisaks kohaldatakse hädaabinumbri 112 teenusel põhineva sõidukisisese eCall süsteemi abil kogutud isikuandmete töötlemisel erikaitsemeetmeid⁸.
- (9) Määrusega (EÜ) nr 661/2009 jäeti ohutusnõuete kohaldamisalast välja kaubikud, linnamaasturid ja mitmeotstarbelised sõidukid nende istmete kõrguse ja sõiduki massi tõttu. Võttes arvesse selliste sõidukite suurenenud turuosa (vaid 3 %lt 1996. aastal 14 %le 2016. aastal) ja tehnika arengut avariijärgse elektriohutuse kontrollimise valdkonnas, on selline erand aegunud ja põhjendamatu. Seega tuleks see erand kaotada ja nende sõidukite suhtes peaksid kehtima kõik sõidukite kõrgtehnoloogilistele ohutussüsteemidele esitatavad nõuded.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/758, mis käsitleb hädaabinumbri 112 teenusel põhineva sõidukisisese eCall-süsteemi kasutuselevõtmisega seotud tüübikinnituse nõudeid ning millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ (ELT L 123, 19.5.2015, lk 77).

- (10) Määrusega (EÜ) nr 661/2009 lihtsustati liidu õigusakte märkimisväärselt, asendades 38 direktiivi samaväärsete ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjadega (ÜRO eeskirjadega), mis on kohustuslikud vastavalt nõukogu otsusele 97/836/EÜ⁹. Edasiseks lihtsustamiseks tuleks rohkem liidu õigusakte asendada olemasolevate ÜRO eeskirjadega, mille kohaldamine on liidus kohustuslik. Lisaks peaks komisjon soodustama ja toetama ÜRO tasandil tehtavat tööd, et viivitamata ja kooskõlas rangeimate kehtivate liiklusohutusstandarditega kehtestada käesolevas määruses sätestatud sõidukite ohutussüsteemide tüübikinnituse tehnilised nõuded.
- (11) ÜRO eeskirjad ja nende muudatused, mille poolt liit on hääletanud või mida ta rakendab kooskõlas nõukogu otsusega 97/836/EÜ, tuleks lisada tüübikinnitust käsitlevatesse liidu õigusaktidesse. Seega tuleks komisjonile anda õigus muuta kohustuslike ÜRO eeskirjade loetelu, et tagada selle ajakohasus.
- (12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 78/2009¹⁰ sätestatakse vastavuskatsete ja piirnormide vormis põhinõuded tüübikinnituse andmiseks sõidukitele seoses nende esiosadega ning esikaitstesüsteemidele (näiteks kangururaud) seoses jalakäijate, jalgratturite ja teiste vähem kaitstud liiklejate kaitsega. Alates määruse (EÜ) nr 78/2009 vastuvõtmisest on ÜRO tasandil täiendatud sõidukite tehnilisi nõudeid ja katsemenetlusi, et võtta arvesse tehnika arengut. ÜRO eeskiri nr 127¹¹ kehtib praegu ka liidus mootorsõidukite tüübikinnituse suhtes.

⁹ Nõukogu 27. novembri 1997. aasta otsus 97/836/EÜ (EÜT L 346, 17.12.1997, lk 78).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 78/2009, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses jalakäijate ja teiste haavatavamate liiklejate kaitsega ning millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2003/102/EÜ ja 2005/66/EÜ (ELT L 35, 4.2.2009, lk 1).

¹¹ Eeskiri nr 127, millega kehtestatakse ühtsed sätted mootorsõidukite tüübikinnituse kohta seoses jalakäijate ohutusega.

- (13) Alates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 79/2009¹² vastuvõtmisest on ÜRO tasandil täiendatud vesinikkütusega mootorsõidukite ning vesinikusüsteemide ning nende osade tehnilisi nõudeid ja katsemenetlusi, et võtta arvesse tehnika arengut. ÜRO eeskiri nr 134¹³ kehtib praegu ka liidus vesinikusüsteemide tüübikinnituse suhtes. Lisaks neile nõuetele tuleks liidu tasandil kehtestada ka sõidukite suruvesinikusüsteemides kasutatavate materjalide kvaliteedikriteeriumid [...].
- (14) Selguse, otstarbekuse ja lihtsuse huvides tuleks määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 kehtetuks tunnistada ja asendada käesoleva määrusega.
- (15) Varem on liidu õigusnormidega piiratud autorongide üldist pikkust, mille tõttu on hakatud kasutama bulldogkabiiniga sõidukile iseloomulikku konstruktsiooni, et maksimaalselt suurendada kaubaruumi. Kuna aga sellise sõiduki juht asub kõrgemal, on suurenenud pimeala ja veoki kabiini ümbrus on juhile halvemini vahetult nähtav. See on üks vähekaitstud liiklejatega toimunud veokiõnnetuste peamisi põhjusi. Vahetu nägemisulatuse parandamine vähendaks oluliselt kannatanute arvu. Seega tuleks sätestada vahetu nägemisulatuse parandamise nõue.

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) 79/2009, mis käsitleb vesinikkütusega mootorsõidukite tüübikinnitust ja millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ (ELT L 35, 4.2.2009, lk 32);

¹³ ÜRO eeskiri nr 134, millega kehtestatakse ühtsed sätted mootorsõidukite ja nende osade tüübikinnituse kohta seoses vesinikkütuseelemendiga sõidukite ohutusega.

- (16) [...]
- (17) Automatiseeritud ja andmesideühendusega sõidukid võivad aidata oluliselt vähendada liiklussurmade arvu, sest hinnanguliselt toimub umbes 90 % liiklusõnnetustest inimeksimuste tagajärjel. Kuna automatiseeritud sõidukid võtavad järk-järgult üle sõidukijuhi ülesanded, tuleks liidu tasandil kehtestada sõidukite automatiseeritud süsteeme käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ja tehnilised nõuded, **austades samas tehnoloogianeutraalsuse põhimõtet.**
- (17a) Selliseid liiklejaid nagu jalakäijaid, jalgrattureid ja juhte, kes juhivad automatiseerimata sõidukeid, mis ei saa sõidukitevahelist elektroonilist teavet automatiseeritud sõidukite käitumise kohta, tuleks teavitada tavapäraste vahendite abil, nagu see on ette nähtud ÜRO eeskirjades või teistes õigusaktides, ning seda tuleks teha võimalikult kiiresti pärast nende jõustumist.**
- (18) Poolautonoomsete sõidukite kolonnid võivad tulevikus tähendada ohutumat, keskkonnahoidlikumat ja tõhusamat transporti. Poolautonoomsete sõidukite kolonnide tehnoloogia ja asjaomaste standardite kasutuselevõtu eel on vaja ühtlustatud eeskirjade ja menetlustega õigusraamistikku. Sellega seoses peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada kolonnis sõitvate poolautonoomsete eri marki sõidukite vahel andmete vahetamise ühtlustatud vorming kooskõlas andmekaitset käsitlevate ELi õigusaktidega.
- (18a) Sõidukite ühenduvus ja automatiseerimine suurendab volitamata juurdepääsu ja tarkvara muutmise võimalust; et võtta arvesse sellest tulenevaid ohte, tuleks kohustuslikult kohaldada ÜRO eeskirju või teisi küberjulgeoleku temalisi õigusakte ning seda tuleks teha võimalikult kiiresti pärast nende jõustumist.**

(18b) Tarkvara muutmise võib oluliselt muuta sõidukite funktsioone. Kehtestada tuleks tarkvara muutmise ühtlustatud normid ja tehnilised nõuded, tehes seda kooskõlas tüübikinnituse menetlustega. Seetõttu tuleks kohustuslikult kohaldada ÜRO eeskirju või teisi tarkvara ajakohastamismenetluste teemalisi õigusakte ning seda tuleks teha võimalikult kiiresti pärast nende jõustumist.

- (19) Liit peaks jätkuvalt toetama rehvimüra ning rehvide veeretakistusjõu ja märghaardumise tehniliste nõuete väljatöötamist ÜRO tasandil. Seda seetõttu, et ÜRO eeskiri nr 117 sisaldab nüüd neid üksikasjalikke sätteid. ÜRO tasandil peaks jätkuma rehve käsitlevate nõuete tehnika arengule kohandamise protsess, eelkõige selleks, et tagada kulunud rehvide toimimise hindamine rehvide kasutusaja lõppedes ning propageerida mõtteviisi, et rehvid peaksid vastama nõuetele kogu nende kasutusaja jooksul ning et neid ei tohiks asendada enneaegselt. Kehtivad, määruses (EÜ) nr 661/2009 sätestatud rehvide toimimist käsitlevad nõuded tuleks asendada samaväärsete ÜRO eeskirjadega.
- (20) Selleks et tagada käesoleva määruse tõhusus, tuleks komisjonile anda volitused võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte [...] **I lisa ja II lisa muutmise kohta**. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes¹⁴ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

¹⁴ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(21) Selleks et ühtlustada kontrolliga regulatiivmenetlust käsitlevad liidu õigusaktid Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud õigusraamistikuga ning et veelgi lihtsustada sõidukite ohutuse valdkonnas vastu võetud liidu õigusakte, tuleks järgmised määrused kehtetuks tunnistada ja asendada need käesoleva määruse alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega:

- komisjoni määrus (EÜ) nr 631/2009¹⁵,
- komisjoni määrus (EL) nr 406/2010¹⁶,

¹⁵ Komisjoni 22. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 631/2009, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 78/2009 (mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses jalakäijate ja teiste vähem kaitstud liiklejate kaitsega ning millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2003/102/EÜ ja 2005/66/EÜ), I lisa rakendamiseks (ELT L 195, 25.7.2009, lk 1).

¹⁶ Komisjoni 26. aprilli 2010. aasta määrus (EL) nr 406/2010, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 79/2009, mis käsitleb vesinikkütusega mootorsõidukite tüübikinnitust (ELT L 122, 18.5.2010, lk 1).

- komisjoni määrus (EL) nr 672/2010¹⁷,
- komisjoni määrus (EL) nr 1003/2010¹⁸,
- komisjoni määrus (EL) nr 1005/2010¹⁹,
- komisjoni määrus (EL) nr 1008/2010²⁰,

¹⁷ Komisjoni 27. juuli 2010. aasta määrus (EL) nr 672/2010, mis käsitleb teatavate mootorsõidukite tuuleklaasilt jäite ja niiskuse eemaldamise süsteemide tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 196, 28.7.2010, lk 5).

¹⁸ Komisjoni 8. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1003/2010, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste tagumiste registreerimismärkide paigalduskoha ja kinnitamise tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 291, 9.11.2010, lk 22).

¹⁹ Komisjoni 8. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1005/2010, mis käsitleb mootorsõidukite pukseerimiseadiste tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 291, 9.11.2010, lk 36).

²⁰ Komisjoni 9. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1008/2010, mis käsitleb teatavate mootorsõidukite tuuleklaasi puhasti- ja pesurisüsteemide tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 292, 10.11.2010, lk 2).

- komisjoni määrus (EL) nr 1009/2010²¹,
- komisjoni määrus (EL) nr 19/2011²²,
- komisjoni määrus (EL) nr 109/2011²³,
- komisjoni määrus (EL) nr 458/2011²⁴,
- komisjoni määrus (EL) nr 65/2012²⁵,

-
- ²¹ Komisjoni 9. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1009/2010, mis käsitleb teatavate mootorsõidukite rataste porikaitsete tüübikinnituse nõudeid ja millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 292, 10.11.2010, lk 21).
- ²² Komisjoni 11. jaanuari 2011. aasta määrus (EL) nr 19/2011, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste valmistaja andmesildi ja valmistajatehase tähise tüübikinnituse nõudeid ning millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 8, 12.1.2011, lk 1).
- ²³ Komisjoni 27. jaanuari 2011. aasta määrus (EL) nr 109/2011, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 teatavate kategooriate mootorsõidukite ja nende haagiste porikaitesüsteemide tüübikinnituse nõuete osas (ELT L 34, 9.2.2011, lk 2).
- ²⁴ Komisjoni 12. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 458/2011, mis käsitleb mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnituse nõudeid seoses rehvide paigaldamisega ja millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid (ELT L 124, 13.5.2011, lk 11).
- ²⁵ Komisjoni 24. jaanuari 2012. aasta määrus (EL) nr 65/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 käiguvahetuse näidikute osas ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ (ELT L 28, 31.1.2012, lk 24).

- komisjoni määrus (EL) nr 130/2012²⁶,
- komisjoni määrus (EL) nr 347/2012²⁷,
- komisjoni määrus (EL) nr 351/2012²⁸,
- komisjoni määrus (EL) nr 1230/2012²⁹,
- komisjoni määrus (EL) 2015/166³⁰.

-
- ²⁶ Komisjoni 15. veebruari 2012. aasta määrus (EL) nr 130/2012, mis käsitleb teatavate mootorsõidukite tüübikinnituse nõudeid seoses sõidukisse pääsu ja sõiduki manööverdamisvõimega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 661/2009 (mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmetike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid) rakendamist (ELT L 43, 16.2.2012, lk 6).
- ²⁷ Komisjoni 16. aprilli 2012. aasta määrus (EL) nr 347/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu rakendusmäärus (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb teatavate kategooriate mootorsõidukite tüübikinnituse nõudeid seoses kõrgetasemeliste hädapidurdussüsteemidega (ELT L 109, 21.4.2012, lk 1).
- ²⁸ Komisjoni 23. aprilli 2012. aasta määrus (EL) nr 351/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 seoses tüübikinnituse nõuetega, mis käsitlevad sõidurajalt kõrvalekalduvuse hoiatussüsteemide paigaldamist mootorsõidukitele (ELT L 110, 24.4.2012, lk 18).
- ²⁹ Komisjoni 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1230/2012, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 seoses mootorsõidukite ja nende haagiste masside ja mõõtmete tüübikinnitusnõuetega ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ (ELT L 353, 21.12.2012, lk 31).
- ³⁰ Komisjoni 3. veebruari 2015. aasta määrus (EL) 2015/166, millega täiendatakse ja muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 661/2009 seoses konkreetsete menetluste, hindamismeetodite ja tehniliste nõuete lisamisega ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/46/EÜ ning komisjoni määrusi (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 109/2011 ja (EL) nr 458/2011 (ELT L 28, 4.2.2015, lk 3).

- (22) Võttes arvesse, et kooskõlas määrustega (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009, (EÜ) nr 661/2009 ning nende rakendusmeetmetega antud tüübikinnitusi tuleks käsitada samaväärsetena, välja arvatud juhul, kui vastavaid nõudeid muudetakse käesoleva määrusega või kuni neid muudetakse rakendusaktidega, peaksid üleminekusätteid tagama, et sellised tüübikinnitused ei muutu kehtetuks.
- (23) Mis puudutab kuupäevi, millest alates tuleb keelduda ELi tüübikinnituse andmisest ja sõiduki registreerimisest ning keelata osade ja eraldi seadmestike turule laskmine või kasutuselevõtt, siis need kuupäevad tuleks sätestada iga reguleeritud ohutussüsteemi kohta.
- (24) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt tagada siseturu nõuetekohane toimimine mootorsõidukite ja nende haagiste ohutust ja keskkonnatoimet käsitlevate ühtlustatud tehniliste nõuete kehtestamise teel, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning selle ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib Euroopa Liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (25) Enne käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva tuleks [...] **rakendus**aktidega kehtestada üksikasjalikud mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse tehnilised nõuded ja [...] **piisavad** katsemenetlused. Lisaks tuleks tootjatele anda piisavalt aega käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktide nõuetega kohanemiseks. Seega tuleks käesoleva määruse kohaldamine edasi lükata.

(26) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011(*),

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).**

I PEATÜKK

REGULEERIMISESE, KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega kehtestatakse järgmised nõuded:

1. sõidukite ning selliste sõidukite jaoks konstrueeritud ja ehitatud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse nõuded seoses nende üldiste omaduste ja ohutusega ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega;
2. sõidukite tüübikinnituse nõuded seoses rehvirõhu jälgimise süsteemidega, võttes arvesse sõidukite ohutust, kütusesäästlikkust ja süsinikdioksiidi heitkoguseid; ning
3. uute rehvide tüübikinnituse nõuded seoses nende ohutuse ja keskkonnatoimega.

Artikkel 2

Kohaldamisala

Käesolevat määrust kohaldatakse määruse (EL) 2018/**858** artiklis 4 määratletud M-, N- ja O-kategooria sõidukite ning selliste sõidukite jaoks konstrueeritud ja ehitatud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike suhtes, kui käesoleva määruse artiklitest 4–11 ei tulene teisiti.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse määruse (EL) 2018/858 artiklis 3 määratletud mõisteid.

Peale selle kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „vähekaitstud liikleja“ – kahe- **või kolmerattalisel** mootorsõidukil liikleja või kergliikleja, nagu jalgrattur või jalakäija;
- (2) „rehvirõhu jälgimise süsteem“ – sõidukile paigaldatud süsteem, mille abil on võimalik hinnata rehvide rõhku või rõhu muutumist aja jooksul ning edastada sõidu ajal vastav teave sõiduki kasutajale;
- (3) „arukas kiirusekontrollisüsteem“ – süsteem, mis aitab juhil säilitada teeoludele vastava kiiruse, andes [...] **sihtotstarbelist ja asjakohast tagasisidet**;
- (4) „alkoluku paigaldamise võimalus“ – standardliides, mis võimaldab paigaldada mootorsõidukile järelturu alkolukuseadmed;
- (5) „juhi unisuse ja tähelepanu jälgimise süsteem“ – süsteem, mis hindab juhi valvsust, analüüsides sõiduki süsteeme, ja hoiatab vajaduse korral juhti;
- (6) „kõrgtehnoloogiline tähelepanu hajumise tuvastamise süsteem“ – süsteem, mis suudab tuvastada juhi visuaalse tähelepanu taseme liikluses ja vajaduse korral juhti hoiatada;

- (7) „hädapidurdustuli“ – [...] **valgussignaalfunktsioon**, millega antakse sõiduki taga asuvatele liiklejatele märku, et sõiduki suhtes on rakendatud valitsevaid teeolusid arvestades suurt pidurdusjõudu;
- (8) „tagurdamise abisüsteem“ – [...] süsteem, mis annab juhile märku sõiduki taga asuvatest inimestest ja objektidest ja mille peamine eesmärk on vältida tagurdamisel kokkupõrget;
- (9) „sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem“ – süsteem juhi hoiatamiseks sõiduki ettekavatsematust sõidurajalt kõrvalekaldumisest;
- (10) „kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem“ – süsteem, mis võimaldab tuvastada automaatselt võimaliku kokkupõrke ning käivitada sõiduki pidurdussüsteemi, et vähendada sõiduki kiirust kokkupõrke vältimiseks või leevendamiseks;
- (11) „**hädaolukorras** sõiduraja hoidmise süsteem“ – süsteem, mis [...] **aitab juhil hoida** sõiduki **ohutut** asendit sõiduraja või **tee** piires [...] vähemalt siis, kui sõiduk kaldub või on kaldumas sõidurajalt kõrvale ning võib toimuda kokkupõrge;
- (12) „sõiduki pealüliti“ – seadis, mis lülitab sõiduki sisseehitatud elektroonilise süsteemi väljalülitatud režiimilt (kui sõiduk on pargitud ja juht ei viibi sõidukis) tavalisele töörežiimile;
- (13) „sündmuste [...] salvesti“ – süsteem, mis salvestab ja säilitab avariiga seotud olulised parameetrid ja teabe enne ja pärast kokkupõrget ning selle ajal;

- (14) „esikaitstesüsteem“ – eraldiseisev konstruktsioon või konstruktsioonid, nagu kangururaud või lisakaitseraud, mis on lisaks originaalvarustusse kuuluvale kaitserauale ette nähtud sõiduki välispinna kaitsmiseks mingi objektiga kokkupõrke korral, välja arvatud üksnes laternate kaitseks ette nähtud konstruktsioonid, mille mass on alla 0,5 kg;
- (15) „kaitseraud“ – sõiduki eesmine alumine välimine konstruktsioon koos selle külge kinnitatud lisadega, mille eesmärk on kaitsta sõidukit teise sõidukiga aeglasel kiirusel toimuva laupkokkupõrke korral; see ei hõlma siiski esikaitstesüsteeme;
- (16) „vesinikkütusega sõiduk“ – mis tahes mootorsõiduk, mille liikumapanemiseks kasutatakse kütusena vesinikku;
- (17) „vesinikusüsteem“ – vesinikusüsteemi osade kogum ja kõik ühendusdetailid, mis on paigaldatud vesinikkütusega sõidukile, välja arvatud vesinikkütusel töötav jõuallikas või lisajõuseadmed;
- (18) „vesinikkütusel töötav jõuallikas“ – [...] **energiamuundur**, mida kasutatakse sõiduki liikumapanemiseks;
- (19) „vesinikusüsteemi osa“ – vesinikupaak ja kõik muud vesinikkütusega sõiduki osad, mis puutuvad vahetult kokku vesinikuga või mis kuuluvad vesinikkütuse süsteemi;
- (20) „vesinikupaak“ – vesinikusüsteemi osa, kus hoitakse esmast vesinikukogust;
- (21) „automatiseeritud sõiduk“ – mootorsõiduk, mis on konstrueeritud ja ehitatud sõitma pikema aja jooksul iseseisvalt inimese järelevalveta;

- (22) „juhi kohalolu jälgimise süsteem“ – süsteem, mis hindab, kas juht saab olukorras, kus see on vajalik, automatiseeritud sõiduki juhtimise üle võtta;
- (23) „poolautonoomsete sõidukite kolonn“ – kahe või enama sõiduki sõitmine kolonnis, kasutades andmesideühenduse tehnoloogiat ja automatiseeritud sõidu tugisüsteeme, mis võimaldavad sõidukitel säilitada sõidu teatud etappidel üksteisega automaatselt kindlaks määratud pikivahet ja kohaneda juhtsõiduki liikumise muutustega juhi sekkumiseta või vähese sekkumisega;
- (24) „maksimaalne mass“ – tootja määratud suurim tehniliselt lubatud täismass;
- (25) „A-piilar“ – kõige eesmine ja välimine katusetugi, mis ulatub šassiist sõiduki katuseni.
- (26) [...]
- (27) [...]

II PEATÜKK

TOOTJATE KOHUSTUSED

Artikkel 4

Üldised kohustused ja tehnilised nõuded

1. Tootjad tõendavad, et kõik turule lastud, registreeritud või kasutusele võetud uued sõidukid ja kõik turule lastud või kasutusele võetud uued süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud on saanud tüübikinnituse kooskõlas käesoleva määruse ja selle kohaselt vastu võetud [...] **rakendus**aktide nõuetega.
2. Tüübikinnitust, mis vastab I lisa loetletud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirjadele, käsitatakse käesoleva määruse ja selle alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktide nõuetele vastava ELi tüübikinnituseks.
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta I lisa, eesmärgiga võtta arvesse tehnika ja õigusloome arengut, lisades ja ajakohastades viiteid ÜRO eeskirjadele ning nende vastavatele muudatustele, mille kohaldamine on kohustuslik.
4. Tootjad tagavad, et sõidukid konstrueeritakse, ehitatakse ja monteeritakse nii, et sõitjate ja vähekaitstud liiklejate vigastusoht oleks võimalikult väike.

5. Tootjad tagavad ka, et sõidukid, süsteemid, osad ja eraldi seadmestikud vastavad II lisa loetletud kohaldatavatele nõuetele, mis hakkavad kehtima alates kõnealuses lisa sätestatud kuupäevadest, ning [...] **rakendus**aktides sätestatud üksikasjalikele tehnilistele nõuetele ja katsemenetlustele, sealhulgas nõuetele, mis käsitlevad järgmist:

- (a) turvasüsteemid, kokkupõrkekatsed, toitesüsteemi terviklikkus ja kõrgepinge elektriohutus;
- (b) jalakäijad, jalgratturid, vaateväli ja nähtavus;
- (c) sõiduki šassii, pidurisüsteem, rehvid ja juhtimisseadmestik;
- (d) pardaseadmed, elektrisüsteem, sõiduki valgustusseadmed ja kaitse omavolilise kasutuse, sealhulgas küberrünnakute vastu;
- (e) juhi ja süsteemi käitumine;
- (f) sõiduki üldine konstruktsioon ja omadused.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisa, et võtta arvesse tehnika ja õigusloome arengut, eelkõige käesoleva artikli lõike 5 punktides a–f loetletud valdkondades, ning et tagada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kõrgetasemeline üldine ohutus ja sõitjate ning vähekaitstud liiklejate kõrgetasemeline kaitse, **lisades ja ajakohastades viiteid ÜRO eeskirjadele ja rakendusaktidele.**

7. Selleks et tagada sõidukite kõrgetasemelise üldise ohutuse ning sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kõrgetasemelise kaitse eesmärgi saavutamine, antakse komisjonile õigus vastu võtta [...] **rakendus**akte, et kehtestada üksikasjalikud eeskirjad sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses II lisas loetletud nõuetega. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

Artikkel 5

Rehvirõhu jälgimise süsteemide ja rehvide suhtes kohaldatavad erisätted

1. Sõidukid varustatakse täpse rehvirõhu jälgimise süsteemiga, mis võimaldab vajaduse korral juhti sõidukis hoiatada rõhu alanemisest rehvis [...].
2. Rehvirõhu jälgimise süsteemid konstrueeritakse nii, et vältida süsteemi ennistamist ja ümberkalibreerimist madala rehvirõhu korral.
3. Kõik turule lastud rehvid peavad vastama asjaomastes II lisas loetletud õigusaktides sätestatud ohutus- ja keskkonnatoime nõuetele.
4. Komisjonil on õigus vastu võtta [...] **rakendus**akte, et kehtestada üksikasjalikud eeskirjad konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta, mis käsitlevad järgmist:
 - a) sõidukite tüübikinnitus seoses rehvirõhu jälgimise süsteemidega;
 - b) rehvide tüübikinnitus, sealhulgas nende paigaldamist käsitlevad tehnilised nõuded.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 6

Kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemide kasutuselevõtt kõigi kategooriate mootorsõidukitel

1. Mootorsõidukid varustatakse järgmiste kõrgtehnoloogiliste süsteemidega:
 - a) arukas kiirusekontrollisüsteem,
 - b) alkoluku paigaldamise võimalus,
 - c) juhi unisuse ja tähelepanu jälgimise süsteem,
 - d) kõrgtehnoloogiline tähelepanu hajumise tuvastamise süsteem,
 - e) hädapidurdustuli,
 - f) tagurdamise abisüsteem.
2. Arukas kiirusekontrollisüsteem vastab järgmistele miinimumnõuetele:
 - a) võimaldab juhil sihtotstarbelise **ja asjakohase tagasiside** [...] kaudu **teada saada** [...], et lubatud sõidukiirus on saavutatud või ületatud;
 - ab) sihtotstarbeline ja asjakohane tagasiside tugineb teabele kiirusepiirangute kohta, mis saadakse liiklusmärkide ja märgistuse jälgimisega, taristumärgistuse või elektrooniliste kaardiandmete alusel või mõlemat sõidukisisest süsteemi kasutades;**
 - b) süsteemi ei ole võimalik välja lülitada või tõkestada;
 - c) [...] **see ei mõjuta juhi võimalust ületada süsteemi pakutud sõidukikiirust;**
 - d) kui kiirusekontrollisüsteem on sisse lülitatud, kohandub arukas kiirusekontrollisüsteem automaatselt väiksemale kiirusepiirangule.

3. Mootorsõidukit, mis kooskõlas lõike 1 punktiga d on varustatud kõrgtehnoloogilise tähelepanu hajumise tuvastamise süsteemiga, saab pidada ka kõnealuse lõike punktis c sätestatud nõudele vastavaks.

3a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisa, et võtta arvesse tehnika ja õigusloome arengut, eelkõige käesoleva artikli lõike 1 punktides a–f loetletud valdkondades, ning et tagada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kõrgetasemeline üldine ohutus ja sõitjate ning vähekaitstud liiklejate kõrgetasemeline kaitse, lisades ja ajakohastades viiteid ÜRO eeskirjadele ja rakendusaktidele.

4. Komisjonil on õigus vastu võtta [...] **rakendus**akte, et kehtestada konkreetsed katsemenetlused ja tehnilised nõuded, mis käsitlevad järgmist:
- a) sõidukite tüübikinnitus seoses lõikes 1 loetletud kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemidega;
 - b) kõnealuse lõike punktides a ja f eraldi seadmestikena loetletud kõrgtehnoloogiliste sõidukisüsteemide tüübikinnitus.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 7

Sõiduautodele ja väikestele tarbesõidukitele esitatavad erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M₁- ja N₁-kategooria sõidukite suhtes, peavad nende kategooriate sõidukid vastama käesoleva artikli lõigetes 2–6 ja lõike 7 alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud nõuetele.
2. M₁- ja N₁-kategooria sõidukid varustatakse kõrgtehnoloogilise hädapidurdussüsteemiga, mis konstrueeritakse ja paigaldatakse kahes etapis nii, et see võimaldab:
 - (g) esimeses etapis tuvastada mootorsõiduki ees olevad [...] **takistused ja** mootorsõiduki ees liikuvad sõidukid;
 - (h) teises etapis laiendada tuvastussuutlikkust ka mootorsõiduki ees asuvatele [...] **jalakäijatele ja jalgratturitele.**
3. M₁- ja N₁-kategooria sõidukid varustatakse **hädaolukorras** sõiduraja hoidmise süsteemiga.
[...]
[...]
4. Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem ja **hädaolukorras** sõiduraja hoidmise süsteem peavad eelkõige vastama järgmistele nõuetele:
 - a) süsteeme on võimalik välja lülitada ainult ükshaaval ja kui sõiduk seisab paigal ja seisupidur on rakendatud ning juht kasutab selleks kompleksseid järjestikuseid toiminguid;

- b) sõiduki pealüliti aktiveerimisel lülituvad süsteemid tavalisele töörežiimile;
- c) helisignaalid on võimalik hõlpsalt välja lülitada, kuid sellega lülitatakse välja ainult helisignaal, mitte aga süsteemi funktsioonid.

5. M₁- ja N₁-kategooria sõidukid varustatakse sündmuse [...] salvestiga. Sündmuse [...] salvestusseadmed peavad vastama eelkõige järgmistele nõuetele:

- a) enne ja pärast kokkupõrget ning kokkupõrke ajal salvestatakse ja säilitatakse neis vähemalt järgmised andmed: sõiduki kiirus, ohutussüsteemide seisukord ja rakendamise määr ning muud asjakohased sõidukisest aktiveeritud ohutussüsteemide ja õnnetuste vältimise süsteemide sisendparameetrid; **andmed peavad olema piisavalt täpsed ja tagatud peab olema andmete säilivus**;
- b) seadet ei ole võimalik välja lülitada;
- c) see salvestab ja säilitab andmeid nii, et need on kaitstud manipuleerimise eest ning neid saab liidu või siseriiklike õigusaktide alusel kooskõlas määrusega (EL) nr 2016/679 standardliidese abil edastada riiklikele ametiasutustele **üksnes õnnetuste andmete analüüsiks** ning selle abil tuvastada sõiduki täpse tüübi, versiooni ja variandi ja eelkõige selle, millised ohutussüsteemid ja õnnetuste vältimise süsteemid on sõidukisse paigaldatud ja aktiveeritud.

Sündmuse [...] salvestis salvestatavad ja säilitatavad andmed ei hõlma siiski sõiduki VIN-koodi [...] **identifitseerimis**andmete jaotise nelja viimast numbrit ega mis tahes muud teavet, mis võimaldab tuvastada konkreetse sõiduki.

6. M₁- ja N₁-kategooria sõidukid konstrueeritakse ja ehitatakse suurema peatraumade eest kaitsva piirkonnaga, et tõhustada vähekaitstud liiklejate kaitset ning leevendada nende võimalikke vigastusi kokkupõrke korral.

6a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisa, et võtta arvesse tehnika ja õigusloome arengut, eelkõige käesoleva artikli lõigetes 2, 3, 5 ja 6 loetletud valdkondades, ning et tagada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kõrgetasemeline üldine ohutus ja sõitjate ning vähekaitstud liiklejate kõrgetasemeline kaitse, lisades ja ajakohastades viiteid ÜRO eeskirjadele ja rakendusaktidele.

7. Komisjonil on õigus vastu võtta [...] **rakendus**akte, et kehtestada konkreetsed katsemenetlused ja tehnilised nõuded, mis käsitlevad järgmist:
- (i) sõidukite tüübikinnitus seoses käesoleva artikli lõigetes 2–6 sätestatud nõuetega;
 - (j) eraldi seadmestikena käsitatavate sündmuse [...] salvestite tüübikinnitus.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 8

Sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite esikaitstesüsteemid

1. Esikaitstesüsteemid, mis on paigaldatud M₁- ja N₁-kategooria sõidukitele originaalvarustusena või mida turustatakse sellistele sõidukitele ette nähtud eraldi seadmestikena, peavad vastama [...] lõikes 2 ja käesoleva artikli lõike 3 alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele.

2. Eraldi seadmestikena võib esikaitsesüsteeme turustada ainult koos nimekirjaga sõidukite tüüpidest, variantidest ja versioonidest, mille esikaitsesüsteemile on tüübikinnitus antud, ning koos selgete paigaldusjuhenditega.
3. Komisjonil on õigus vastu võtta [...] **rakendus**akte, et kehtestada üksikasjalikud eeskirjad käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud esikaitsesüsteemide tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta, sealhulgas nende valmistamist ja paigaldamist käsitlevad tehnilised nõuded. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

Artikkel 9

Bussidele ja veokitele esitatavad erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukite suhtes, peavad nende kategooriate sõidukid vastama käesoleva artikli lõigetes 2–5 ja lõike 7 alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele. M₂- või M₃-kategooriasse kuuluvad sõidukid peavad vastama ka lõikes 6 sätestatud nõudele.
2. M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukid peavad olema varustatud sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteemiga ja kõrgtehnoloogilise hädapidurdussüsteemiga, mis peavad vastama lõike 7 alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele.
3. M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukid peavad olema varustatud kõrgtehnoloogiliste süsteemidega, mille abil saab tuvastada sõiduki ees või läheduses asuvad [...] **jalakäijad ja jalgratturid** ning hoiatada juhti või vältida kokkupõrget selliste vähekaitstud liiklejatega.

4. Käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 nimetatud süsteemid peavad eelkõige vastama järgmistele nõuetele:
- a) süsteeme on võimalik välja lülitada ainult ükshaaval ja kui sõiduk seisab paigal ja seisupidur on rakendatud ning juht kasutab selleks kompleksseid järjestikuseid toiminguid;
 - b) sõiduki pealüliti aktiveerimisel lülituvad süsteemid tavalisele töörežiimile;
 - c) helisignaalid on võimalik hõlpsalt välja lülitada, kuid sellega lülitatakse välja ainult helisignaal, mitte aga süsteemi funktsioonid.
5. M_2 -, M_3 -, N_2 - ja N_3 -kategooria sõidukid konstrueeritakse ja ehitatakse nii, et vähekaitstud liiklejad oleksid juhiistmelt paremini nähtavad.
6. M_2 - või M_3 -kategooria sõiduk, mille mahtuvus on lisaks juhile üle 22 reisija ning mis on ehitatud seisukohtadega reisijatele, et võimaldada reisijate sagedast liikumist, konstrueeritakse ja ehitatakse nii, et oleks tagatud juurdepääs piiratud liikumisvõimega isikutele, sealhulgas ratastooli kasutajatele.

6a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisa, et võtta arvesse tehnika ja õigusloome arengut, eelkõige käesoleva artikli lõigetes 2, 3 ja 5 loetletud valdkondades, ning et tagada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kõrgetasemeline üldine ohutus ja sõitjate ning vähekaitstud liiklejate kõrgetasemeline kaitse, lisades ja ajakohastades viiteid ÜRO eeskirjadele ja rakendusaktidele.

7. Komisjonil on õigus vastu võtta [...] **rakendus**akte, et kehtestada konkreetsed katsemenetlused ja tehnilised nõuded, mis käsitlevad järgmist:
- (k) sõidukite tüübikinnitus seoses käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud nõuetega;
 - (l) käesoleva artikli lõikes 3 eraldi seadmetikena käsitatavate süsteemide tüübikinnitus.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10

Vesinikkütusega sõidukitele esitatavad erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse ka M- ja N-kategooria sõidukite suhtes, peavad nendesse kategooriatesse kuuluvad vesinikkütusega sõidukid vastama [...] käesoleva artikli lõike 3 alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele.
2. Tootjad tagavad, et vesinikusüsteemid ja nende osad paigaldatakse kooskõlas lõike 3 alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetega. Tootjad esitavad vajaduse korral teabe vesinikusüsteemide ja nende osade kontrollimiseks vesinikkütusega sõiduki kasutusea vältel.

3. Komisjonil on õigus vastu võtta [...] **rakendus**akte, et:

[...] kehtestada üksikasjalikud eeskirjad, mis käsitlevad konkreetseid katsemenetlusi ja tehnilisi nõudeid vesinikkütusega sõidukite tüübikinnituses seoses vesinikusüsteemidega ja vesinikusüsteemi osade tüübikinnituses, sealhulgas nende paigaldamise suhtes kohaldatavaid nõudeid.

[...]

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 11

Automatiseeritud sõidukitele esitatavad erinõuded

1. Lisaks muudele käesolevas määruses ja selle alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele, mida kohaldatakse vastavate kategooriate sõidukite suhtes, peavad automatiseeritud sõidukid vastama lõike 2 alusel vastu võetud [...] **rakendus**aktides sätestatud nõuetele, mis käsitlevad järgmist:
 - a) sõiduki juhtimisel juhti asendavad süsteemid, sealhulgas roolimis-, kiirendus- ja pidurdussüsteemid;
 - b) juhile sõiduki seisukorra ja ümbruse kohta reaajas teavet andvad süsteemid;
 - c) juhi [...] **kohalolu** jälgimise süsteemid;
 - d) automatiseeritud sõidukite sündmuste (õnnetuste) salvestid;
 - e) andmevahetuse ühtlustatud vorm näiteks andmete vahetamiseks eri marki poolautonoomsete sõidukite kolonnis;
 - f) teistele liiklejatele ohutusteavet andvad süsteemid.**

- 1a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 12 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta II lisa, et võtta arvesse tehnika ja õigusloome arengut, eelkõige käesoleva artikli lõikes 1 loetletud valdkondades, ning et tagada sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kõrgetasemeline üldine ohutus ja sõitjate ning vähekaitstud liiklejate kõrgetasemeline kaitse, lisades ja ajakohastades viiteid ÜRO eeskirjadele ja rakendusaktidele.**
2. Selleks et tagada automatiseeritud sõidukite ohutu toimimine avalikel teedel, antakse komisjonile õigus vastu võtta [...] **rakendus**akte, et kehtestada käesoleva artikli lõike 1 punktides a–e loetletud süsteemide ja muude seadistega seotud nõuded ning üksikasjalikud eeskirjad automatiseeritud sõidukite tüübikinnituse konkreetsete katsemenetluste ja tehniliste nõuete kohta seoses nimetatud nõuetega. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 12a lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.**

III PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 12

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Komisjonile antakse [...] **viieks aastaks** alates [Väljaannete talitus: *lisada käesoleva määruse jõustumise kuupäev*] õigus võtta vastu [artikli 4 lõikes 3, artikli 4 lõikes 6, artikli 4 lõikes 7, artikli 5 lõikes 4, artikli 6 lõikes 4, artikli 7 lõikes 7, artikli 8 lõikes 3, artikli 9 lõikes 7, artikli 10 lõikes 3 ja artikli 11 lõikes 2] osutatud delegeeritud õigusakte. **Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.**
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad [artikli 4 lõikes 3, artikli 4 lõikes 6, artikli 4 lõikes 7, artikli 5 lõikes 4, artikli 6 lõikes 4, artikli 7 lõikes 7, artikli 8 lõikes 3, artikli 9 lõikes 7, artikli 10 lõikes 3 ja artikli 11 lõikes 2] osutatud volituste delegeerimise igal ajal tühistada. Tühistamise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. [Artikli 4 lõike 3, artikli 4 lõike 6, artikli 4 lõike 7, artikli 5 lõike 4, artikli 6 lõike 4, artikli 7 lõike 7, artikli 8 lõike 3, artikli 9 lõike 7, artikli 10 lõike 3 ja artikli 11 lõike 2] alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 12a

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab mootorsõidukite tehniline komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 12b

Aruandlus ja läbivaatamine

Iga viie aasta möödumisel [Väljaannete talitus: lisada kuupäev, mis saabub 36 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] koostab komisjon hindamisaruande, mis esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning mis käsitleb ohutusmeetmete ja -süsteemi tõhusust, sealhulgas nende turuosa. Komisjon uurib, kas need meetmed ja süsteemid toimivad käesolevas määruses kavandatu kohaselt. Vajadusel esitab komisjon seadusandliku ettepaneku.

Artikkel 13

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei muuda kehtetuks ELi tüübikinnitusi, mis on sõidukitele, süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele antud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 78/2009, määrusega (EÜ) nr 79/2009, määrusega (EÜ) nr 661/2009 ning nende rakendusmeetmetega [Väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevale vahetult eelnev kuupäev], välja arvatud juhul, kui selliste sõidukite, süsteemide, osade või eraldi seadmestike suhtes kohaldatavaid asjaomaseid nõudeid on käesoleva määruse ning selle alusel vastu võetud **rakendusaktide ja** delegeeritud õigusaktidega muudetud või lisatud.
2. Tüübikinnitusasutused jätkavad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud ELi tüübikinnituste pikenduste väljastamist.
3. Erandina käesolevast määrusest lubavad liikmesriigid kuni VI lisas nimetatud kuupäevani jätkuvalt registreerida sõidukeid ning müüa ja võtta kasutusele osi, mis ei vasta kõnealuses lisas loetletud asjaomaste ÜRO eeskirjade nõuetele.

Artikkel 14

Rakendamise kuupäevad

Seoses sõidukite, süsteemide, osade ja eraldi seadmestikega peavad riiklikud ametiasutused:

- a) alates II lisas nimetatud kuupäevast keelduma konkreetse nõudega seotud põhjustel ELi või riikliku tüübikinnituse andmisest uut tüüpi sõidukitele, süsteemidele, osadele või eraldi seadmestikele, mis ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud **rakendusaktide ja** delegeeritud õigusaktide nõuetele;
- b) alates II lisas nimetatud kuupäevast arvama konkreetse nõudega seotud põhjustel kehtetuks uute sõidukite vastavustunnistused määruse (EL) 2018/**858** artikli 48 tähenduses ning keelama selliste sõidukite registreerimise, mis ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud **rakendusaktide ja** delegeeritud õigusaktide nõuetele;
- c) alates II lisas nimetatud kuupäevast keelama konkreetse nõudega seotud põhjustel selliste osade või eraldi seadmestike turulelaskmise või kasutuselevõtmise, mis ei vasta käesoleva määruse või selle alusel vastu võetud **rakendusaktide ja** delegeeritud õigusaktide nõuetele.

Artikkel 15

Määruse (EL) 2018/858 muutmine

Määruse (EL) 2018/... II lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse III lisale.

Artikkel 16

Kehtetuks tunnistamine

1. Alates käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevast tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009, (EÜ) nr 631/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 ning määrused (EL) nr 406/2010, (EL) nr 672/2010, (EL) nr 1003/2010, (EL) nr 1005/2010, (EL) nr 1008/2010, (EL) nr 1009/2010, (EL) nr 19/2011, (EL) nr 109/2011, (EL) nr 458/2011, (EL) nr 65/2012, (EL) nr 130/2012, (EL) nr 347/2012, (EL) nr 351/2012, (EL) nr 1230/2012 ja (EL) nr 2015/166.
2. Kõiki viiteid määrustele (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 17

Jõustumine ja kohaldamise kuupäev

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [Väljaannete talitus: lisada kuupäev, mis saabub 36 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

Artikli 4 lõikes 2 osutatud ÜRO eeskirjade loetelu

Eeskirja number	Teema	ELTs/EÜTs avaldatud muudatusteseeria	ELT/EÜT viide	ÜRO eeskirja kohaldamisala
1	Esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähi- ja/või kaugtuld ja on varustatud R2- ja/või HS1-kategooria hõõglampidega	<i>02-seeria muudatused</i>	ELT L 177, 10.7.2010, lk 1	M, N ^(a)
3	Mootorsõidukite helkurseadmed	[...] 02-seeria muudatused	ELT L 323, 6.12.2011, lk 1	M, N, O
4	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagumiste registreerimismärkide valgustus	[...] E eskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 7	M, N, O

6	Mootorsõidukite ja nende haagiste suunatud	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 213, 18.7.2014, lk 1	M, N, O
7	Mootorsõidukite ja nende haagiste esimesed ja tagumised ääretulelaternad, piduritulelaternad ja ülemised ääretulelaternad	[...] 02-seeria muudatused	ELT L 285, 30.9.2014, lk 1	M, N, O
8	Mootorsõidukite esilaternad (H1, H2, H3, HB3, HB4, H7, H8, H9, HIR1, HIR2 ja/või H11)	05-seeria muudatuste 4. muudatuse 1. parandus	ELT L 177, 10.7.2010, lk 71	M, N ^(a)
10	Elektromagnetiline ühilduvus	[...] 05-seeria muudatused	ELT L 41, 17.2.2017, lk 1	M, N, O
11	Uksesulgurid ja uksekinnitusedetailid	[...] 03-seeria muudatused	ELT L 120, 13.5.2010, lk 1 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁ , N ₁

12	Juhi kaitse roolimehhanismi eest kokkupõrke korral	[...] 04-seeria muudatused	ELT L 89, 27.3.2013, lk 1 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁ , N ₁
13	Sõidukite ja haagiste pidurisüsteem	[...] 11-seeria muudatused	ELT L 42, 18.2.2016, lk 1	M ₂ , M ₃ , N, O ^(b)
13-H	Sõiduautode pidurisüsteem	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 335, 22.12.2015, lk 1	M ₁ , N ₁
14	Turvavöö kinnituspunktid, ISOFIX-tüüpi kinnitussüsteem ja ISOFIX-tüüpi ülakinnituspunktid	[...] 07-seeria muudatused	ELT L 218, 19.8.2015, lk 27 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M, N

16	Turvavööd, turvasüsteemid, lapse turvasüsteemid ja ISOFIX-tüüpi lapse turvasüsteemid	[...] 07-seeria muudatused	EÜT L 109, 27.4.2018, lk 1	M, N
17	Istmed, nende kinnituspunktid ja peatoed	08-seeria muudatused	ELT L 230, 31.8.2010, lk 81 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M, N
18	Kaitse mootorsõiduki omavolilise kasutamise eest	[...] 03-seeria muudatused	ELT L 120, 13.5.2010, lk 29	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃
19	Mootorsõidukite eesmised udutulelaternad	[...] 04-seeria muudatused	ELT L 250, 22.8.2014, lk 1	M, N
20	Esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähituld või kaugtuld või mõlemat ja on varustatud halogeenhõõglampidega (H4)	03-seeria muudatused	ELT L 177, 10.7.2010, lk 170	M, N ^(a)

21	Sisustus	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 188, 16.7.2008, lk 32	M ₁
23	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagurdustuled	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 237, 8.8.2014, lk 1	M, N, O
25	Sõiduki istmega kokku ehitatud või eraldiseisvad peatoad	04-seeria muudatuste 1. muudatuse 2. parandus	ELT L 215, 14.8.2010, lk 1 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁
26	Väljaulatuvad osad	[...] 03-seeria muudatused	ELT L 215, 14.8.2010, lk 27	M ₁
28	Helisignaalseadmed ja signaalseadised	[...] Eeskirja algversioon	ELT L 323, 6.12.2011, lk 33	M, N

29	Tarbesõiduki kabiinis viibivate sõitjate kaitse	03-seeria muudatused	ELT L 304, 20.11.2010, lk 21 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	N
30	Mootorsõidukite ja nende haagiste õhkrehvid (C1-klass)	[...] 02-seeria muudatused	ELT L 307, 23.11.2011, lk 1	M, N, O
31	Mootorsõidukite Euroopa asümmeetrilise valgusjaotusega lähi- või kaugtuld või mõlemat kiirgavad esitulede lamplaternad	[...] 02-seeria muudatused	ELT L 185, 17.7.2010, lk 15	M, N
34	Tuleohutus (vedelkütusepaagid)	[...] 03-seeria muudatused	ELT L 231, 26.8.2016, lk 41	M, N, O

37	Mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitusega laternaseadmestikus kasutatavad hõõglambid	[...] 03-seeria muudatused	ELT L 213, 18.7.2014, lk 36	M, N, O
38	Mootorsõidukite ja nende haagiste tagumised udutulelaternad	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 20	M, N, O
39	Kiirusmõõdik ja selle paigaldamine	[...] [...] <u>01-seeria muudatused</u>	ELT L 120, 13.5.2010, lk 40 <u>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</u>	M, N
43	Ohutud klaaspinnamaterjalid	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 42, 12.2.2014, lk 1	M, N, O
44	Mootorsõidukis kasutatav lapse turvaseade (lapse turvasüsteem)	[...] 04-seeria muudatused	ELT L 265, 30.9.2016, lk 1	M, N
45	Esilaternate puhastusseadmed	[...] 01-seeria muudatused	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M, N

46	Kaudse nähtavuse seadmed ja nende paigaldamine	[...] 04-seeria muudatused	ELT L 237, 8.8.2014, lk 24	M, N
48	Valgustus- ja valgussignaalseadmete paigaldamine mootorsõidukitele	[...] 06-seeria muudatused	ELT L 265, 30.9.2016, lk 125 <i><u>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</u></i>	M, N, O (°)
54	Mootorsõidukite ja nende haagiste õhkrehvid (C2- ja C3-klass)	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 307, 23.11.2011, lk 2	M, N, O
55	Autorongi mehaaniliste haakeseadiste osad	[...] 01-seeria muudatused	ELT L[...] <u>153</u> , [...] <u>15.6.2016</u> , lk <u>179</u> . <i><u>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</u></i>	M, N, O (°)

58	Tagumised allasõidutõkked ja nende paigaldamine; Tagumised allasõidutõkked	[...] 3 -seeria muudatused	[...] <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M, N, O
61	Tarbesõidukite kabiini tagapaneelist eespool asuvad eenduvad osad	[...] E eskirja algversioon	ELT L 164, 30.6.2010, lk 1	N
64	Ajutiseks kasutamiseks ette nähtud varuratas, mobiilrehvid, mobiilrehvide süsteem (ja rehvirõhu jälgimise süsteem)	[...] 02-seeria muudatused	ELT L 310, 26.11.2010, lk 18	M ₁ , N ₁
66	Suurte reisijateveosõidukite pealisehitise tugevus	02-seeria muudatused	ELT L 84, 30.3.2011, lk 1	M ₂ , M ₃
67	Veeldatud naftagaasi kasutavad mootorsõidukid	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 285, 20.10.2016, lk 1	M, N

73	Kaubaveokite külgmised allasõidutõkked	01-seeria muudatused	ELT L 122, 8.5.2012, lk 1	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄
77	Mootorsõidukite seisutulelaternad	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 21	M, N
79	Juhtimisseadmestik	[...] <u>3</u> -seeria muudatused Parandus	[...] <u>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</u>	M, N, O
80	Suurte reisijateveosõidukite istmed	Eeskirja 03-seeria muudatused	ELT L 226, 24.8.2013, lk 20 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₂ , M ₃
87	Mootorsõidukite päevatulelaternad	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 24	M, N

89	Kiiruspiirikud	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 25	M, N ^(d)
90	Mootorsõidukite ja nende haagiste asendushõõrdkatete komplektid ja trummelpiduri hõõrdkatted	02-seeria muudatused	ELT L 185, 13.7.2012, lk 24	M, N, O
91	Mootorsõidukite ja nende haagiste küljeääretulelaternad	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 4, 7.1.2012, lk 27	M, N, O
93	Eesmised allasõidutõkked ja nende paigaldamine; eesmine allasõidutõke	Eeskirja algversioon	ELT L 185, 17.7.2010, lk 56	N ₂ , N ₃
94	Sõidukis viibijate kaitse laupkokkupõrke korral	03-seeria muudatused	EÜT L 35, 8.2.2018, lk 1	M ₁
95	Sõidukis viibijate kaitse külgkokkupõrke korral	[...] 03-seeria muudatused	ELT L 183, 10.7.2015, lk 91	M ₁ , N ₁

97	Sõiduki alarmsüsteemid	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 122, 8.5.2012, lk 19	M ₁ , N ₁ (°)
98	Mootorsõiduki gaaslahendusvalgusallikatega varustatud esilaternad	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 176, 14.6.2014, lk 64	M, N
99	Tüübikinnitusega gaaslahenduslaternates kasutatavad gaaslahendus- valgusallikad	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 285, 30.9.2014, lk 35	M, N
100	Elektriohutus	[...] 02-seeria muudatused	ELT L 87, 31.3.2015, lk 1 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M, N
102	Suletud haakeseadis; tüübikinnitusega suletud haakeseadise paigaldamine	Eeskirja algversioon	ELT L 351, 30.12.2008, lk 44	N ₂ , N ₃ , O ₃ , O ₄

104	Valgustpeegeldav märgistus (rasked ja pikad veokid)	[...] Eeskirja algversioon	ELT L 75, 14.3.2014, lk 29	M ₂ , M ₃ , N, O ₂ , O ₃ , O ₄
105	Sõidukid ohtlike kaupade veoks	05-seeria muudatused	ELT L 4, 7.1.2012, lk 30	N, O
107	M ₂ - ja M ₃ kategooria sõidukid	[...] 07-seeria muudatused	ELT L 52, 23.2.2018, lk 1	M ₂ , M ₃
108	Sõiduautode ja nende haagiste taastatud rehvid	[...] Eeskirja algversioon	ELT L 181, 4.7.2006, lk 1	M ₁ , O ₁ , O ₂
109	Kommertsveokite ja nende haagiste taastatud rehvid	[...] Eeskirja algversioon	ELT L 181, 4.7.2006, lk 1	M ₂ , M ₃ , N, O ₃ , O ₄
110	Surumaagaasi kasutavate mootorsõidukite eriosad	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 166, 30.6.2015, lk 1	M, N

112	Mootorsõidukite esilaternad, mis kiirgavad asümmeetrilist lähi- või kaugtuld või mõlemat ja on varustatud hõõglampide ja/või LED-moodulitega	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 250, 22.8.2014, lk 67	M, N
114	Varuturvapadi	Eeskirja algversioon	ELT L 373, 27.12.2006, lk 272	M ₁ , N ₁
115	Veeldatud naftagaasi ja surumaagaasi lisasüsteemid	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 323, 7.11.2014, lk 91	M, N
116	Kaitse mootorsõiduki omavolilise kasutamise eest	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 45, 16.2.2012, lk 1	M ₁ , N ₁ (°)
117	Rehvid seoses veeremismüra, märg haarduvuse ja veeretakistusjõuga (C1-, C2- ja C3-klass)	[...] 02-seeria muudatused	ELT L 218, 12.8.2016, lk 1	M, N, O

118	Busside sisematerjalide tulepüsivus	[...] 02-seeria muudatused	ELT L 102, 21.4.2015, lk 67 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₃
119	Pöördelaternad	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 89, 25.3.2014, lk 101	M, N
121	Käsijuhtseadiste, märgutulede ja näidikute paigutus ja tähistus	01-seeria muudatused	ELT L 5, 8.1.2016, lk 9	M, N
122	Sõidukite küttesüsteemid	[...] Eeskirja algversioon	ELT L 164, 30.6.2010, lk 231 <i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M, N, O

123	Mootorsõidukite kohanduvate esitulede süsteemid	[...] <u>01-seeria muudatused</u>	[...] <u>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</u>	M, N
124	Varuveljed	Eeskirja algversioon	ELT L 375, 27.12.2006, lk 568	M ₁ , N ₁ , O ₁ , O ₂
125	Eesmine vaateväli	[...] 01-seeria muudatused	EÜT L 20, 25.1.2018, lk 16	M ₁
126	Eraldussüsteemid	<u>Eeskirja algversioon</u>	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁
127	Jalakäijate ohutus	02-seeria <u>muudatused</u>	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁ , N ₁

128	Valgusdiodlambid (LED-lambid)	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 162, 29.5.2014, lk 43	M, N, O
129	Täiustatud lapse turvasüsteemid	[...] <u>E</u> eskirja algversioon	ELT L 97, 29.3.2014, lk 21	M, N
130	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Eeskirja algversioon	ELT L 178, 18.6.2014, lk 29	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ (f)
131	Kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	[...] 01-seeria muudatused	ELT L 214, 19.7.2014, lk 47.	M ₂ , M ₃ , N ₂ , N ₃ (f)
134	Vesiniku ohutus	[...] <u>E</u> eskirja <u>algversioon</u>	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M, N

135	Postiga külgkokkupõrge	[...] 01-seeria muudatused	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁ , N ₁
137	Täielik laupkokkupõrge	01-seeria muudatused	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁
139	Pidurivõimendi	<u>Eeskirja</u> <u>algversioon</u>	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁ , N ₁
140	Stabiilsuskontroll	<u>Eeskirja</u> <u>algversioon</u>	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁ , N ₁

141	Rehvirõhu jälgimine	<u>Eeskirja</u> <u>algversioon</u>	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁ , N ₁ ^(a)
142	Rehvide paigaldamine	<u>Eeskirja</u> <u>algversioon</u>	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁
[145]	Lapse turvasüsteemide kinnituspunktid	<u>Eeskirja</u> <u>algversioon</u>	<i>[Väljaannete talitus: tõlgitakse 2018. aastal, viide ajakohastada, kui tõlge on kättesaadav.]</i>	M ₁

Märkused tabeli kohta

Tabelis osutatud muudatusteseeria kajastab selle *Euroopa Ühenduste Teatajas / Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud versiooni ega piira selliste muudatusteseeriade kohaldamist, mida järgitakse selles sätestatud üleminekusätete alusel.

Vastavust muudatusteseeriale, mis võetakse vastu pärast tabelis osutatud seeriat, aktsepteeritakse alternatiivina.

Seoses 1958. aasta muudetud kokkuleppe¹ osaliste kohustustega on käesolevas tabelis loetletud ÜRO eeskirjade asjaomastes muudatusteseeriates sätestatud kuupäevade kohaldamine kohustuslik seoses esmase registreerimise, kasutuselevõtu, turulelaskmise, müügi, tüübikinnituse tunnustamise ja kõikide samasuguste sätetega määruse (EL) 2018/**858** artiklite 48 ja 50 kohaldamiseks, välja arvatud juhul, kui selle määruse artiklis 14 on sätestatud teistsugused kuupäevad, mida tuleb sel juhul kohaldada.

Teatavatel juhtudel on käesolevas tabelis loetletud ÜRO eeskirja üleminekusätetes järgmise või sarnase sõnastusega (sama eesmärgi ja tähendusega) ette nähtud, et alates konkreetsest kuupäevast ei ole asjaomase ÜRO eeskirja teatavaid muudatusteseeriaid kohaldavad 1958. aasta muudetud kokkuleppe osalised kohustatud aktsepteerima või nad võivad keelduda aktsepteerimast riikliku või piirkondliku tüübikinnituse andmisel tüübikinnitust, mis on antud eelmise muudatusteseeria kohaselt. Seda tõlgendatakse siduva sättena riiklike asutuste jaoks pidada vastavustunnistusi määruse (EL) 2018/**858** artikli 48 tähenduses kehtetuks, välja arvatud juhul, kui selle määruse II lisas on sätestatud teistsugused kuupäevad, mida tuleb sel juhul kohaldada.

¹ Nõukogu 27. novembri 1997. aasta otsus Euroopa Ühenduse ühinemise kohta ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni kokkuleppega, milles käsitletakse ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel kasutatavatele seadmetele ja osadele ühtsete tehnonõuete kehtestamist ja nende nõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikust tunnustamist (1958. aasta muudetud kokkulepe) (EÜT L 346, 17.12.1997, lk 78).

- (^a) ÜRO eeskirju nr 1, 8 ja 20 ei kohaldata uute sõidukite ELi tüübikinnituse suhtes.
- (^b) Vastavalt ÜRO eeskirjadele on stabiilsuskontrollisüsteemi paigaldamine kohustuslik. See on siiski kohustuslik ka N₁-kategooria sõidukite puhul.
- (^c) Kui sõiduk on sõiduki tootja andmetel ette nähtud koormuste pukseerimiseks (määruse (EL) 2018/**858** artikli 24 lõikes 1 osutatud teabedokumendi punkt 2.11.5) ja sobiva mehhaanilise haakeseadise mis tahes osa, olgu see mootorsõidukile paigaldatud või mitte, võib (osaliselt) varjata mis tahes valgustusseadist ja/või tagumise registreerimismärgi paigaldus- ja kinnituskohhta, kohaldatakse järgmist:
- mootorsõiduki kasutusjuhendis (sõiduki käsiraamatus) peab olema selgelt märgitud, et mehaanilise haakeseadise paigaldamine, mida ei ole võimalik hõlpsalt eemaldada või ümber paigutada, ei ole lubatud;
 - kasutusjuhendis märgitakse ka selgelt, et kui paigaldatud mehaanilist haakeseadist ei kasutata, tuleb see alati eemaldada või ümber paigutada; ning
 - sõiduki süsteemi tüübikinnituse puhul vastavalt ÜRO eeskirjale nr 55 tagatakse, et valgustusseadise ja tagumise registreerimismärgi paigaldus- ja kinnituskohaga seoses järgitakse täielikult eemaldamise, ümberpaigutamise ja/või alternatiivasukoha nõudeid.
- (^d) Hõlmatud on üksnes kiiruspiirikud ja kiiruspiirikute kohustuslik paigaldamine M₂-, M₃-, N₂- ja N₃- kategooria sõidukitele.
- (^e) Omavolilist kasutamist takistavad seadmed paigaldatakse M₁- ja N₁- kategooria sõidukitele ning kasutustõkise süsteemid paigaldatakse M₁-kategooria sõidukitele.
- (^f) Vt II lisa tabeli selgitavat märkust ⁴.
- (^g) **M1-kategooria sõidukid, mille täismass on kuni 3 500 kg, ning N1-kategooria sõidukid, millel ei ole teljel topeltratast.**

Artikli 4 lõikes 5 ja artikli 5 lõikes 3 osutatud nõuete ja artiklis 14 osutatud kuupäevade loetelu

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
A	Nõuded seoses TURVASÜSTEEMIDE, KOKKUPÕRKEKATSETE, TOITESÜSTEEMI TERVIKLIKKUSE JA ELEKTRIOHUTUSEGA KÕRGEPIINGE PUHUL														
A1	Sisustus	ÜRO eeskiri nr 21		A											
A2	Istmed ja peatoed	ÜRO eeskiri nr 17		A	A	A	A	A	A						
A3	Bussiistmed	ÜRO eeskiri nr 80			A	A									A
A4	Turvavöö kinnituspunktid	ÜRO eeskiri nr 14		A	A	A	A	A	A						
A5	Turvavööd ja muud turvasüsteemid	ÜRO eeskiri nr 16		A	A	A	A	A	A					A	A
A6	Eraldussüsteemid	ÜRO eeskiri nr 126		X										B	

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
A7	Lapse turvasüsteemide kinnituspunktid	ÜRO eeskiri nr 145		A											
A8	Lapse turvasüsteemid	ÜRO eeskiri nr 44		A ¹	A ¹	A ¹	A ¹	A ¹	A ¹					A	A
A9	Täiustatud lapse turvasüsteemid	ÜRO eeskiri nr 129		X	X	X	X	X	X					B	B
A10	Eesmised allasõidutõkked	ÜRO eeskiri nr 93						A	A					A	A
A11	Tagumised allasõidutõkked	ÜRO eeskiri nr 58		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
A12	Külgmised allasõidutõkked	ÜRO eeskiri nr 73						A	A			A	A		
A13	Kütusepaakide ohutus	ÜRO eeskiri nr 34		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	
A14	Vedelgaasi ohutus	ÜRO eeskiri nr 67		A	A	A	A	A	A						A
A15	Surumaagaasi ja veeldatud maagaasi ohutus	ÜRO eeskiri nr 110		A	A	A	A	A	A						A

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
A16	Vesiniku ohutus	ÜRO eeskiri nr 134		A	A	A	A	A	A						A
A17	Vesinikusüsteemi materjali kvalifitseerumine		[...]	A	A	A	A	A	A						A
A18	Sõiduki elektriõhutus	ÜRO eeskiri nr 100		A	A	A	A	A	A						
A19	Osaline laupkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 94	Kohaldatakse M ₁ - kategooria sõidukite suhtes, mille <u>täismass on kuni 3 500 kg</u> , ja N1- kategooria sõidukite suhtes [...]. <u>Üle 2 500 kg täismassiga sõidukite suhtes kohaldatakse märkuses B esitatud kuupäevi.</u>	A			A ^L								

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
A20	Täielik laupkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 137	Inimesekujulise katseseadme Hybrid III mannekeeni kasutamine on lubatud, kuni ÜRO eeskirjadega on kättesaadav inimesekujuline turvasüsteemi katseseade THOR	B			B								
A21	Kaitsemehhanismiga rooliseade	ÜRO eeskiri nr 12		A			A							A	
A22	Varuturvapadi	ÜRO eeskiri nr 114		X			X							B	
A23	Kabiini kokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 29					A	A	A						

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
A24	Külgkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 95	Kohaldatakse M ₁ - ja N ₁ -kategooria sõidukitele, sealhulgas nendele, mille madalaima istme R-punkt on maapinnast kõrgemal kui 700 mm. <u>Sõidukitele, mille madalaima istme R-punkt on maapinnast kõrgemal kui 700 mm, kohaldatakse märkuses B esitatud kuupäevi.</u>	A			A								
A25	Postiga külgkokkupõrge	ÜRO eeskiri nr 135		B			B								
A26	Tagantlök	ÜRO eeskiri nr 34	Kohaldatakse M ₁ -kategooria sõidukitele, <u>mille täismass on kuni 3 500 kg</u> , ja N ₁ -kategooria sõidukitele [...]. Pärast kokkupõrget tuleb tagada elektriohutusnõuete järgimine.	[...]B			[...]B								

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
B	Nõuded seoses JALAKÄIJATE, RATTURITE, VAATEVÄLJA JA NÄHTAVUSEGA														
B1	Jalakäijate jala- ja peakaitsmed	ÜRO eeskiri nr 127		A			A								
B2	Suurem jalakäijate ja ratturite peaga kokkupõrke tsoon	ÜRO eeskiri nr 127	Lapse ja täiskasvanu peamudeli katsepiirkond on piiritletud täiskasvanu 2 500 mm pikkuse ümbritseva kaugusega või tuuleklaasi tagumise võrdlusjoonega, olenevalt sellest, kumb on lähemal. Peamudeli kontakt A-piilarite, tuuleklaasi ülaseri ja kapotiga on välistatud, kuid seda tuleb kontrollida.	[...] <u>C</u>			[...] <u>C</u>								
B3	Esikaitseüsteem		[...]	X			X							A	
B4	Jalakäijate ja ratturite puhul rakendatav kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem			C			C								

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
B5	Jalakäijate ja ratturitega kokkupõrke hoiatus				B	B		B	B					B	
B6	Pimeala infosüsteem				B	B		B	B					B	
B7	Tagurdamise [...] <u>abisüsteem</u> .			B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	
B8	Eesmine vaateväli	ÜRO eeskiri nr 125	Kohaldatakse M ₁ - ja N ₁ -kategooria sõidukitele	[...] <u>A</u>			C								
B9	Raskeveokijuhi otsene vaateväli				D	D		D	D						
B10	Ohutud klaaspinnad	ÜRO eeskiri nr 43		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A
B11	Jäite/niiskuse eemaldamise seadmed			A	A ²	A ²	A ²	A ²	A ²						
B12	Klaasipesur/-puhasti			A	A ³	A ³	A ³	A ³	A ³					A	
B13	Kaudse nähtavuse seadmed	ÜRO eeskiri nr 46		A	A	A	A	A	A						A

Komponent	Teema	[...] Õigusaktid	Täiendavad tehnilised eri [...] sätted	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
C	Nõuded seoses SÕIDUKI ŠASSII, PIDURISÜSTEEMI, REHVIDE JA JUHTIMISSÜSTEEMIGA														
C1	Juhtimisseadmestik	ÜRO eeskiri nr 79		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C2	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatus süsteem	ÜRO eeskiri nr 130			A ⁴	A ⁴		A ⁴	A ⁴						
C3	Sõiduraja hoidmise hädaabi süsteem			B ⁶			B ⁶								
C4	Pidurisüsteem	ÜRO eeskiri nr 13 ÜRO eeskiri nr 13-H		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C5	Pidurite varuosad	ÜRO eeskiri nr 90		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	A	
C6	Pidurivõimendi	ÜRO eeskiri nr 139		A			A								
C7	Stabiilsuskontroll	ÜRO eeskiri nr 13 ÜRO eeskiri nr 140		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
C8	Raskeveokite kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem	ÜRO eeskiri nr 131			A ⁴	A ⁴		A ⁴	A ⁴						
C9	Kergsõidukite kõrgtehnoloogiline hädapidurdussüsteem			B			B								
C10	Rehvide ohutus ja keskkonnasäästlikkus	ÜRO eeskiri nr 30 ÜRO eeskiri nr 54 ÜRO eeskiri nr 117		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
C11	Tagavararattad ja mobiilrehvide süsteemid	ÜRO eeskiri nr 64		A ¹			A ¹								
C12	Protekteeritud rehvid	ÜRO eeskiri nr 108 ÜRO eeskiri nr 109		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
C13	Kergsõidukite rehvirõhu jälgimise süsteem	ÜRO eeskiri nr 141	Kohaldatakse M ₁ -kategooria sõidukitele, <u>mille täismass on kuni 3 500 kg</u> ja N ₁ -kategooria sõidukitele	A			B								
C14	Raskeveokite rehvirõhu jälgimise süsteem				B	B		B	B			B	B		
C15	Rehvide paigaldamine	ÜRO eeskiri nr 142	Kohaldatakse kõigi kategooriate sõidukitele	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
C16	Varuveljed	ÜRO eeskiri nr 124		X			X			X	X				B
D	Nõuded seoses järgmisega: <u>PARDASEADMED, ELEKTRISÜSTEEM, SÕIDUKI VALGUSTUSSEADMED JA KAITSE OMAVOLILISE KASUTUSE, SEALHULGAS KÜBERRÜNNAKUTE VASTU</u>														
D1	Helisignaal	ÜRO eeskiri nr 28		A	A	A	A	A	A						A

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
D2	Raadiohäired (elektromagnetiline ühilduvus)	ÜRO eeskiri nr 10		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
D3	Kaitse sõiduki omavolilise kasutamise ja küberrünnete eest, kasutustõkis ja alarmsüsteemid	ÜRO eeskiri nr 18 ÜRO eeskiri nr 97 ÜRO eeskiri nr 116		A	A ¹	A ¹	A	A ¹	A ¹					A	A
D4	Kiirusmõõdik	ÜRO eeskiri nr 39		A	A	A	A	A	A						
D5	Läbisõidumõõdik	ÜRO eeskiri nr 39		A	A	A	A	A	A						
D6	Kiiruspiirikud	ÜRO eeskiri nr 89			A	A		A	A						A
D7	Arukad kiirusekontrollisüsteemid			B	B	B	B	B	B					B	
D8	Juhtseadiste, märgutulede ja näidikute tähistus	ÜRO eeskiri nr 121		A	A	A	A	A	A						
D9	Küttesüsteemid	ÜRO eeskiri nr 122		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		A

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
D10	Valgussignaalseadmed	ÜRO eeskiri nr 4 ÜRO eeskiri nr 6 ÜRO eeskiri nr 7 ÜRO eeskiri nr 19 ÜRO eeskiri nr 23 ÜRO eeskiri nr 38 ÜRO eeskiri nr 77 ÜRO eeskiri nr 87 ÜRO eeskiri nr 91		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
D11	Tee valgustusseadmed	ÜRO eeskiri nr 31 ÜRO eeskiri nr 98 ÜRO eeskiri nr 112 ÜRO eeskiri nr 123		X	X	X	X	X	X						A
D12	Helkurseadmed	ÜRO eeskiri nr 3		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
D13	Valgusallikad	ÜRO eeskiri nr 37 ÜRO eeskiri nr 99 ÜRO eeskiri nr 128		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		A
D14	Valgussignaalseadmete, tee valgustusseadmete ja helkurseadmete paigaldamine	ÜRO eeskiri nr 48		A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
D15	Hädapidurdustuli			B	B	B	B	B	B	B	B	B	B		
D16	Esilaternate puhastusseadmed	ÜRO eeskiri nr 45		A ¹	A ¹	A ¹	A ¹	A ¹	A ¹						A
D17	Käiguvahetuse näidik			A											
E	Nõuded seoses JUHI JA SÜSTEEMI KÄITUMISEGA														
E1	Alkoluku paigaldamise võimalus		<u>EN 50436-7:2016</u>	B	B	B	B	B	B						

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
E2	<u>Juhi</u> unisuse ja tähelepanu <u>jälgimise süsteem</u> [...]			B	B	B	B	B	B						
E3	Kõrgtehnoloogiline tähelepanu hajumise tuvastussüsteem		Kõrgtehnoloogiline tähelepanu hajumise tuvastussüsteem võib hõlmata ka juhi unisuse ja tähelepanu <u>jälgimist</u> [...]. Kõrgtehnoloogiline tähelepanu hajumise tuvastussüsteemi alternatiivina võib kaaluda ka tähelepanu hajumise vältimist tehniliste vahenditega	C	C	C	C	C	C						
E4	Juhi [...] <u>valmisoleku</u> jälgimise <u>süsteem</u>			B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵						
E5	Sündmuse [...] salvesti			B	B ⁵	B ⁵	B	B ⁵	B ⁵					B	
E6	Juhti asendavad süsteemid			B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵						
E7	Juhile sõiduki seisukorra ja ümbruse kohta reaajas teavet andvad süsteemid			B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵						

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
E8	Kolonnis sõit			B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵	B ⁵						
F	Nõuded seoses SÕIDUKITE ÜLDISE EHTUSE JA OMADUSTEGA														
F1	Tagumise registreerimismärgi paigalduskoht			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F2	Tagurdamine			A	A	A	A	A	A						
F3	Uksesulgurid ja hinged	ÜRO eeskiri nr 11		A			A	[...]	[...]						
F4	Astmed, käepidemed ja astmelauad			A			A	A	A						
F5	Väljaulatuvad osad	ÜRO eeskiri nr 26		A											
F6	Tarbesõidukite kabiinide väljaulatuvad osad	ÜRO eeskiri nr 61					A	A	A						

<u>Komponent</u>	Teema	[...] <u>Õigusaktid</u>	Täiendavad tehnilised eri [...] <u>sätted</u>	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	S T U	Komponent
F7	Andmesilt ja valmistajatehase tähis			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F8	Pukseerimisseadmed			A	A	A	A	A	A						
F9	Porikaitsmed			A											
F10	Porikaitsesüsteemid						A	A	A	A	A	A	A		
F11	Massid ja mõõtmised			A	A	A	A	A	A	A	A	A	A		
F12	Mehaanilised haakeseadised	ÜRO eeskiri nr 55 ÜRO eeskiri nr 102		A ¹	A ¹	A ¹	A ¹	A ¹	A ¹	A	A	A	A	<u>A</u>	A
F13	Ohtlike kaupade veoks ette nähtud sõidukid	ÜRO eeskiri nr 105					A	A	A	A	A	A	A		
F14	Busside üldine konstruktsioon	ÜRO eeskiri nr 107			A	A									
F15	Busside pealisehituse tugevus	ÜRO eeskiri nr 66			A	A									
F16	Busside süttivus	ÜRO eeskiri nr 118				A									A

Märkused tabeli kohta

A: sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmestike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev:

[Väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäev.]

B: ELi tüübikinnituse andmata jätmise kuupäev:

[Väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäev.]

sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmestike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev:

[Väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevast 24 kuud hilisem kuupäev.]

C: ELi tüübikinnituse andmata jätmise kuupäev:

[Väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevast 24 kuud hilisem kuupäev.]

sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmestike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev:

[Väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevast 48 kuud hilisem kuupäev.]

D: ELi tüübikinnituse andmata jätmise kuupäev:

[Väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevast 48 kuud hilisem kuupäev.]

sõidukite registreerimise ning osade ja eraldi seadmestike turule laskmise ja kasutuselevõtu keelustamise kuupäev:

[Väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevast 84 kuud hilisem kuupäev.]

X: Asjaomast osa või eraldi seadmestikku kasutatakse osutatud kategooria sõidukite puhul.

¹ Nõuded peavad olema täidetud, kui see on paigaldatud.

² Selle kategooria sõidukid tuleb varustada sobivate jäite ja niiskuse eemaldamise seadmetega.

³ Selle kategooria sõidukid tuleb varustada sobiva klaasipesuri ja -puhastiga.

4 Nõuetest on vabastatud järgmised sõidukid:

- N₂-kategooria sadulvedukid täismassiga üle 3,5 tonni, kuid mitte üle 8 tonni;
- A-klassi, I klassi ja II klassi kuuluvad M₂- ja M₃-kategooria sõidukid vastavalt ÜRO eeskirja nr 107 punktile 2.1;
- A-klassi, I klassi ja II klassi kuuluvad M₃-kategooria liigendbussid vastavalt ÜRO eeskirja nr 107 punktile 2.1;
- M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria maastikusõidukid;
- M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria eriotstarbelised sõidukid; ning
- M₂-, M₃-, N₂- ja N₃-kategooria sõidukid, millel on rohkem kui kolm telge.

5 Nõuded peavad olema täidetud automatiseeritud sõidukite puhul.

6 **Hüdraulilise võimendiga roolimehhanismidega mootorsõidukitele kohaldatakse märkuses C esitatud kuupäevi. Need sõidukid varustatakse aga sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteemiga.**

Määruse (EL) 2018/858 II lisa muudatused

Määruse (EL) 2018/858 II lisa muudetakse järgmiselt:

(1) I osa tabelis punkti 3A kande kolmandas tulbas asendatakse viide „määrus (EL) nr 661/2009“ järgmisega:

„Määrus (EL) 2019/...*+“

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] määrus (EL) 2019/..., mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike üldise ohutuse ja sõitjate ja vähekaitstud liiklejate kaitsega seotud tüübikinnituse nõudeid ning millega muudetakse määrust (EL) 2018/858 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 78/2009, (EÜ) nr 79/2009 ja (EÜ) nr 661/2009 [ELT ..., lk...]

ning kui käesoleva lisa järgmistes sätetes ei ole ette nähtud teisiti, asendatakse iga järgnev viide määrusele (EL) nr 661/2009 II lisas viitega määrusele (EL) 2019/...;

(2) I osa muudetakse järgmiselt:

(a) tabelit muudetakse järgmiselt:

(i) asjakohasele kohale vastava järjekorranumbri järele lisatakse järgmine kanne:

'55 A	Postiga külgkokkupõ rge	Määr us (EL) 2019/ ...+ ÜRO eeski ri nr 135	X			X';							
----------	-------------------------------	---	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--	--

+ [Väljaannete talitus: lisada vastavad üksikasjad teksti ja allmärkusesse.]

(ii) punkti 58 kanne asendatakse järgmisega:

'58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/ ...+ ÜRO eeski ri nr 127	X			X							X';
-----	-----------------------	---	---	--	--	---	--	--	--	--	--	--	-----

(iii) punktide 62 ja 63 kanded asendatakse järgmistega:

'62	Vesinikusüst eem	Määrus (EL) 2019/ ...+ ÜRO eeski ri nr 134	X	X	X	X	X	X					X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/ ...+ ...	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾

(iv) punktide 65 ja 66 kanded asendatakse järgmistega:

'65	Kõrgtehnoloogilised hädapidurussüsteemid	Määrus (EL) 2019/ ... ⁺ ÜRO eeski ri nr 131		X	X		X	X					
66	Sõidurajalt kõrvalekaldu mise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/ ... ⁺ ÜRO eeski ri nr 130		X	X		X	X';					

(b) selgitavaid märkusi muudetakse järgmiselt:

(i) selgitavad märkused 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„⁽³⁾ Sõiduki stabiilsusfunktsiooni paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/...⁺ artikli 4 lõikele 5

⁽⁴⁾ elektroonilise stabiilsuskontrolli süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/...⁺ artikli 4 lõikele 5

(ii) selgitav märkus 9A asendatakse järgmisega:

^(9A) Rehvirõhu jälgimise süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/...⁺ artikli 5 lõikele 1“;

(iii) selgitav märkus 15 asendatakse järgmisega:

⁽¹⁵⁾ Vastavus määrusele (EL) 2019/...⁺ on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse punkti raames siiski ette nähtud, kuna see hõlmab vaid mujal tabelites loetletud üksikuid punkte, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/...⁺“;

(3) I osa 1. liite tabelit 1 muudetakse järgmiselt:

(a) punkti 46A kanne asendatakse järgmisega:

'46A	Rehvide paigaldus	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 142		B';
------	-------------------	---	--	-----

(b) punkti 58 kanne asendatakse järgmisega:

'58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 127		A';
-----	-----------------------	---	--	-----

(c) punktide 62 ja 63 kanded asendatakse järgmistega:

'62	Vesinikusüste em	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 134		X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/... ⁺		Vastavus määrusele (EL) 2019/... ⁺ on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetses punkti raames siiski ette nähtud, kuna see hõlmab vaid mujal tabelites loetletud üksikuid punkte, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/... ⁺⁺ ;

(4) liite tabeli 1 selgitavate märkuste viimane lõik jäetakse välja;

(5) I osa 1. liite tabelit 2 muudetakse järgmiselt:

(a) punkti 46A kanne asendatakse järgmisega:

'46A	Rehvide paigaldus	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 142		B:
------	-------------------	---	--	----

(b) punkti 58 kanne asendatakse järgmisega:

'58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 127		A';
-----	--------------------	---	--	-----

(c) punktide 62 ja 63 kanded asendatakse järgmistega:

'62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 134		X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/... ⁺		Vastavus määrusele (EL) 2019/... ⁺ on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse punkti raames siiski ette nähtud, kuna see hõlmab vaid mujal tabelites loetletud üksikuid punkte, milles viidatakse määrusele (EL) 2019/... ⁺ “;

(6) I osa 2. liite punkti 4 muudetakse järgmiselt:

(a) tabelit pealkirjaga „I osa: M₁-kategooria sõidukid“ muudetakse järgmiselt:

(i) punkti 58 kanne asendatakse järgmisega:

'58	ÜRO eeskiri nr 127 Määrus (EL) 2019/... ⁺ (Jalakäijate kaitse)	Sõidukitele paigaldatakse elektrooniline mitteblokeeruv pidurisüsteem, mis toimib kõikidel ratastel. Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 127 nõudeid. Esikaitstesüsteemid on kas sõiduki lahutamatu osad ja seega vastavad ÜRO eeskirja nr 127 nõuetele või on saanud tüübikinnituse eraldi seadmestikuna“;
-----	---	--

(ii) asjakohasele kohale vastava järjekorranumbri järele lisatakse järgmine kanne:

'62	ÜRO eeskiri nr 134 Määrus (EL) 2019/... ⁺ (Vesinikusüsteem)	Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 134 nõudeid. Teine võimalus on tõestada, et sõiduk vastab järgmistele nõuetele: - Määruse (EL) nr 79/2009 sisulised nõuded määruse [väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevale vahetult eelnev kuupäev] kehtiva redaktsiooni kohaselt; - Lisa 100 – kokkusurutud vesinikgaasil töötavate mootorsõidukite toitesüsteemi tehniline standard (Jaapan); - GB/T 24549-2009. Kütuseelemendiga elektrisõidukid – ohutusnõuded (Hiina); - rahvusvaheline standard ISO 23273:2013, 1. osa: sõiduki kasutusohutus ja 2. osa: suruvesinikuga töötavate sõidukite kaitse vesinikuga kaasnevate ohtude eest; või - SAE J2578 – kütuseelemendil töötavate sõidukite üldine ohutus“;
-----	--	--

(b) tabelit pealkirjaga „II osa: N₁-kategooria sõidukid“ muudetakse järgmiselt:

(i) punkti 58 kanne asendatakse järgmisega:

'58	ÜRO eeskiri nr 127 Määrus (EL) 2019/... ⁺ (Jalakäijate kaitse)	Sõidukitele paigaldatakse elektrooniline mitteblokeeruv pidurisüsteem, mis toimib kõikidel ratastel. Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 127 nõudeid. Esikaitsesüsteemid on kas sõiduki lahutamatu osad ja seega vastavad ÜRO eeskirja nr 127 nõuetele või on saanud tüübikinnituse eraldi seadmestikuna“;
-----	---	---

(ii) asjakohasele kohale vastava järjekorranumbri järele lisatakse järgmine kanne:

'62	ÜRO eeskiri nr 134 Määrus (EL) 2019/... ⁺ (Vesinikusüsteem)	Kohaldatakse ÜRO eeskirja nr 134 nõudeid. Teine võimalus on tõestada, et sõiduk vastab järgmistele nõuetele: - Määruse (EL) nr 79/2009 sisulised nõuded määruse [väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevale vahetult eelnev kuupäev] kehtiva redaktsiooni kohaselt; - Lisa 100 – kokkusurutud vesinikgaasil töötavate mootorsõidukite toitesüsteemi tehniline standard (Jaapan); - GB/T 24549-2009. Kütuseelemendiga elektrisõidukid – ohutusnõuded (Hiina); - rahvusvaheline standard ISO 23273:2013, 1. osa: sõiduki kasutusohutus ja 2. osa: suruvesinikuga töötavate sõidukite kaitse vesinikuga kaasnevate ohtude eest; või - SAE J2578 – kütuseelemendil töötavate sõidukite üldine ohutus“;
-----	--	--

(7) II osa tabelis jäetakse välja punktide 58, 65 ja 66 kanded;

(8) III osa muudetakse järgmiselt:

(a) liite tabelit muudetakse järgmiselt:

(i) punkti 58 kanne asendatakse järgmisega:

'58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 127	X	X';		
-----	--------------------	---	---	-----	--	--

(ii) punktide 62 ja 63 kanded asendatakse järgmistega:

'62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/... ⁺	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾ ;

(iii) punktide 65 ja 66 kanded asendatakse järgmistega:

'65	Kõrgtehnoloogilised hädapidurdussüsteemid	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 131			Ei kohald ata.	Ei kohal data.
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 130			Ei kohald ata.	Ei kohal data;

(b) liite tabelit muudetakse järgmiselt:

(i) asjakohasele kohale vastava järjekorranumbri järele lisatakse järgmine kanne:

'55A	Postiga külgkokkupõrge	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 135	Ei kohald ata.			Ei kohaldat a;						
------	---------------------------	---	----------------------	--	--	----------------------	--	--	--	--	--	--

(ii) punkti 58 kanne asendatakse järgmisega:

'58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 127	Ei kohald ata.			Ei kohald ata;						
-----	-----------------------	---	----------------------	--	--	----------------------	--	--	--	--	--	--

(iii) punktide 62 ja 63 kanded asendatakse järgmistega:

'62	Vesiniku süsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X	X	X				
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/... ⁺	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾

(iv) punktide 65 ja 66 kanded asendatakse järgmistega:

'65	Kõrgtehnolo ogilised hädapidurdu ssüsteemid	Määrus (EL) 2019/ ... ⁺ ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohal data.	Ei kohal data.		Ei kohal data.	Ei kohal data.				
-----	--	---	----------------------	----------------------	--	----------------------	----------------------	--	--	--	--

66	Sõidurajalt kõrvalekaldu mise hoiatussüste em	Määrus (EL) 2019/ ... ⁺ ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohal data.	Ei kohal data.		Ei kohal data.	Ei kohal data;				
----	---	---	----------------------	----------------------	--	----------------------	----------------------	--	--	--	--

(c) liidet 3 muudetakse järgmiselt:

(i) tabelis lisatakse asjakohasele kohale vastava järjekorranumbri
järele järgmine kanne:

'55A	Postiga külgekõppõrge	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 135	Ei kohaldata;
------	-----------------------	---	------------------

(ii) tabelis asendatakse punkti 58 kanne järgmisega:

'58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 127	G';
-----	--------------------	---	-----

(iii) tabelis asendatakse punktide 62 ja 63 kanded järgmistega:

'62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 134	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/... ⁺	X ⁽¹⁵⁾ ;

(iv) lisatakse järgmine punkt:

„5. Punkte 1–4.2 kohaldatakse ka M₁-kategooria sõidukitele, mis ei ole määratletud eriotstarbeliste sõidukitena, kuid mis on ratastooliga ligipääsetavad.“;

(d) liite tabelit muudetakse järgmiselt:

(i) asjakohasele kohale vastava järjekorranumbri järele lisatakse järgmine kanne:

'55 A	Postiga külghakkupõrge	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 135			A';						
----------	---------------------------	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--

(ii) punkti 58 kanne asendatakse järgmisega:

'58	Jalakäijate kaitse	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 127			A';						
-----	--------------------	---	--	--	-----	--	--	--	--	--	--

(iii) punktide 62, 63, 65 ja 66 kanded asendatakse järgmistega:

'62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 134	X	X	X	X	X				
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/... ⁺	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾
65	Kõrgtehnoloogilised hädapidurdussüsteemi d	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata a.	Ei kohaldata a.		Ei kohaldata a.	Ei kohaldata a.				

66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata a.	Ei kohaldata a.		Ei kohaldata a.	Ei kohaldata a;				
----	---	---	-----------------------	-----------------------	--	-----------------------	-----------------------	--	--	--	--

(e) liite tabelis asendatakse punktide 62, 63, 65 ja 66 kanded järgmistega:

'62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 134	X
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/... ⁺	X ⁽¹⁵⁾
65	Kõrgtehnoloogilised hädapidurdussüsteemid	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata a.
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata a;

(f) liite tabelis asendatakse punktide 62, 63, 65 ja 66 kanded järgmistega:

'62	Vesinikusüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 134	X	
63	Üldine ohutus	Määrus (EL) 2019/... ⁺	X ⁽¹⁵⁾	X ⁽¹⁵⁾

65	Kõrgtehnoloogilised hädapidurdussüsteemid	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 131	Ei kohaldata.	
66	Sõidurajalt kõrvalekaldumise hoiatussüsteem	Määrus (EL) 2019/... ⁺ ÜRO eeskiri nr 130	Ei kohaldata;	

(g) selgitavaid märkusi muudetakse järgmiselt:

(i) selgitav märkus X kohta asendatakse järgmisega:

„X Kohaldatakse asjaomases õigusaktis kehtestatud nõudeid.“;

(ii) selgitavad märkused 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„⁽³⁾ Sõiduki stabiilsusfunktsiooni paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/...⁺ artikli 4 lõikele 5

⁽⁴⁾ elektroonilise stabiilsuskontrolli süsteemi paigaldamine on nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/...⁺ artikli 4 lõikele 5“;

(iii) selgitav märkus 9A asendatakse järgmisega:

„^(9A) Kohaldatakse ainult siis, kui sõidukitele on paigaldatud ÜRO eeskirjaga nr 64 reguleeritavad seadmed. Rehvirõhu jälgimise süsteemi paigaldamine on siiski nõutav vastavalt määruse (EL) 2019/...⁺ artikli 5 lõikele 1“;

(iv) selgitav märkus 15 asendatakse järgmisega:

„⁽¹⁵⁾ Vastavus määrusele (EL) 2019/...⁺ on kohustuslik. Tüübikinnitust ei ole selle konkreetse punkti raames siiski ette nähtud, kuna see hõlmab vaid mujal asjaomases tabelites loetletud üksikuid punkte.“;

(v) selgitavad märkused 16 ja 17 jäetakse välja.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...] [...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Artikli 13 lõikes 3 viidatud üleminekusätted

ÜRO eeskiri	Erinõuded	Mittevastavate sõidukite registreerimise ning mittevastavate osade müügi ja kasutuselevõtu lõpptähtpäev ⁽¹⁾
29	Tarbesõidukite kabiini tugevus	29. jaanuar 2021
	Määrusele peavad vastama N-kategooria sõidukid	
142	Rehvide paigaldamine	31. oktoober 2018
	O ₁ -, O ₂ -, O ₃ - ja O ₄ -kategooria sõidukitel peavad olema C1- või C2-klassi rehvid, mis vastavad 2. etapi nõuetele veeretakistuse kohta	
	Rehvide paigaldamine	31. oktoober 2020
	O ₃ - ja O ₄ -kategooria sõidukitel peavad olema C3-klassi rehvid, mis vastavad 2. etapi nõuetele veeretakistuse kohta	

117	Rehvid seoses veeremismüra, märghaarduvuse ja veeretakistusjõuga	30. aprill 2019
	C1-, C2- ja C3-klassi rehvid peavad vastama 2. etapi nõuetele veeremismüra kohta	
	Rehvid seoses veeremismüra, märghaarduvuse ja veeretakistusjõuga	30. aprill 2019
	C3-klassi rehvid peavad vastama 1. etapi nõuetele veeretakistuse kohta	
	Rehvid seoses veeremismüra, märghaarduvuse ja veeretakistusjõuga	30. aprill 2021
	C1- ja C2-klassi rehvid peavad vastama 2. etapi nõuetele veeretakistuse kohta	
	Rehvid seoses veeremismüra, märghaarduvuse ja veeretakistusjõuga	30. aprill 2023
	C3-klassi rehvid peavad vastama 2. etapi nõuetele veeretakistuse kohta	
127	Jalakäijate ohutustase	23. august 2019
	M ₁ -kategooria sõidukid, mille täismass on üle 2 500 kg ja N ₁ -kategooria sõidukid	

Märkused tabeli kohta

- (¹) Määrusega (EÜ) nr 661/2009 kehtestatud kuupäevad sõidukitüüpidele, süsteemidele ja osadele, mis vastavad määruse [*väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevale vahetult eelnev kuupäev*] kehtivatele nõuetele, ning määrusega (EÜ) nr 78/2009 kehtestatud kuupäevad sõidukitüüpidele ja süsteemidele, mis vastavad määruse [*väljaannete talitus: lisada käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäevale vahetult eelnev kuupäev*] kehtivatele nõuetele.
-